

BRĪVĀ LATVIJA

ISSN 0934-6759

APVIENOTĀ **LONDONAS AVIZE** UN **LATVIJA**

2013. gada 10. augusts – 16. augusts

Nr. 30 (1304)

Lasiet tīmeklī!
www.brivalatvija.lv

Liepājā būvēs
"Lielo dzintaru"
(3. lpp.)

Par LCP ir jāzin...
(5. lpp.)

Suitu kultūrtelpā -
kā mājās
(6. lpp.)

Viņi ir to pelnījuši
(9. lpp.)

Vācijā kaļ Latvijas eiro monētas

Latvijas Bankas prezidents Ilmārs Rimšēvičs 31. jūlijā naudas kaltuvē Štutgartē, Vācijā, iedarbināja monētu ražošanas iekārtas, svinīgi uzsākot Latvijas eiro monētu kalšanu

Ilmārs Rimšēvičs

Latvijas eiro monētas, kas nepieciešamas pārejai un pirmajam apgrozības gadam, tiek kaltas divās Bādenes-Virtembergas Valsts kaltuves ražotnēs - Štutgartē un Karlsrūē. Monētām Eiropas puse - tā, kuŗā redzams arī tās nomināls, - visās eirozonas valstīs ir vienāda, bet nacionālās puses - atšķirīgas. Apgrozībā eirozonā ir astoņu dažādu nominālu eiro un centu monētas -

1 un 2 eiro un 1, 2, 5, 10, 20 un 50 centi. Tātad nomināli ir tādi paši kā lata un santimu monētām.

ZIEDOJUMI LAIKRAKSTAM – 2013. gada maijā un jūlijā

Z.Klieba, Česhantā; Z. Kļaviņš, Bradfordā; V. Kļaviņš, Halifaksā; V. Bull, Danmorā; B. Kātiņa, Češīrā; V. Hughes, Londonā; M. Prauliņa, "Straumēnos".
Kopā - £ 165,-
Brīvās Latvijas izdevēji, redaktore un administratore izsaka visiem ziedotājiem sirsnīgu pateicību par mūsu laikraksta atbalstīšanu.

Paldies Latviešu nacionālai padomei Lielbritānijā par sniegto atbalstu aprīli - £6,500,-

Atklāts Spīķeŗu kvartāls un promenāde

Vēlaties uzzināt par tautieŗiem Lielbritānijā?
www.latviesiem.co.uk

Lasiet tīmeklī!
ASV latvieŗu
laikrakstu

LAIKS

www.laiks.us

Rīgā beiguŗies Maskavas, Krasna un Turgeņeva ielas kvartāla degradētās teritorijas atjaunoŗanas darbi, atklāts Spīķeŗu kvartāls un Daugavas labā krasta promenāde posmā no Dzelzceļa tilta līdz Salu tiltam.

Projektam tika piesaistīts finansējums no Eiropas Reģionālā attīstības fonda, Rīgas domes līdzfinansējums un pilsētas infrastruktūras fonda līdzekļi. Darbus būvobjektā veica uzņēmumu apvienība Merks - Saldus ceļnieks.

RADI UN DRAUGI

VIESNĪCA ★★★★★ WWW.HOTELRADIUNDRUGI.LV

MĀRSTAĻU IELA 3 | RĪGA LV1050 | LATVIJA | +371 6782 0200

LAIPNI LŪGTI RĪGĀ, ANGLIJAS DAUGAVAS VANAGU FONDA VIESNĪCĀ "RADI UN DRAUGI"!

LATVIEŠI VĀCIJĀ

Zuze K. Krēslīņa -Sila

Latviešu kopības Vācijā (LKV) vēlēšanas 2013. gadā

Vadību latvieši Vācijā savai jumta organizācijai - Latviešu kopība Vācijā - pārvēlē ik pa četriem gadiem. Organizācija pastāv jau kopš 1946. gada, ilgāk nekā 60 gadus, turpat jau 70 gadus!

Lai vēlēšanas sarīkotu, jāsameklē kandidāti. Kandidāti šīm vēlēšanām sanāca divdesmit trīs (23) uz divpadsmit (12) vietām. Iepriecinoši, ka no šiem divdesmit trim (23) kandidātiem piecpadsmit (15) jeb 65% kandidātu bija no t.s. jaunās trimdas, resp., no tās grupas, kas izbraukuši no Latvijas nevis pēc Otrā pasaules kara, bet gan pēdējos gados. Daudz veiksminieku ar interesantām biografijām un pieredzi - prieks, ka vēlas darboties latviešu jautājumos!

Piedalīties vēlēšanās vai kļūt par LKV biedru varēja visādi, piemēram, izmantojot www.lk-v.de organizācijas mājaslapu, kā to izdarīja apm. 80 personas. LKV biedru vecos sarakstos atradās apmēram 700 adreses. Dažas adreses dublējās, jo bija pieteikums gan ar tīmekli, gan atradās jau vecā LKV sarakstā. Mūsu statūtos rakstīts, ka jābalso, lietojot pastu, tāpēc ir svarīgi, ka ir adrese un ne tikai e-pasts vai elektronisks klikšķis portālā. Kopumā balsošanas biļetenus izsūtīja apmēram 750. Atpakaļkā „nepiegādājamas” atnāca apmēram 150 aplokšnes (miruši, pārvākušies, utt.). Sanāca, ka nobalsot varēja

apm. 600 personas. Nobalsoja tikai 256 personas - mazāk nekā puse. Salīdzinājumā ar vēlēšanām pirms četriem gadiem - 2009. gadā - biļetenus izsūtīja apmēram 1000 adresātiem, nobalsoja 282 personas - samērā līdzīgi apjomi, tikai atšķirība būtu tāda, ka tagad Vācijā ir daudz vairāk latviešu, nekā bija pirms četriem gadiem. Kā jau zināms, vācu statistika uzrāda 22 000 iedzīvotāju Vācijā ar Latvijas pasēm.

Vēlēšanu rezultāti ir šādi: Datums: 12. jūnijs 2013. Skaitītāji: Viktors Kangeris, Inga Pētersone. Saņemtas 256 vēlēšanu zīmes. No tām divas atzītas par nederīgām. Derīgas 254 vēlēšanu zīmes.

Vēlēšanu rezultāti:

Ievēlēti:

Nils Ebdens - 186, Zuze K. Krēslīņa-Sila - 173, Aija Ebdene - 172, Andris Zemītis - 153, Kristaps Grasis - 147, Arnis Drille - 144, Laima Urdze - 141, Einars Pelss - 114, Jānis Vilciņš - 105, Roberts Putnis - 101, Zanda Vēvere - 100, Inese El Tawil - 87.

NAV ievēlēti

Elīze Zaļuma - 84, Jānis Lielbārdis - 71, Zane Priede - 70, Kaspars Paegle - 67, Līga Melnalksne-E. - 62, Darja Markova - 58, Tālis Rēdmanis - 58, Vija Trušele-Huhn - 45, Ilze Ievīņa - 41, Aija Samiņa-E. - 31, Karīna Pimucāne - 24.

Interesanti, ka ievēlēti vairāk vai mazāk tie paši jau bijušie LKV valdes locekļus! Valdē ir četri jaunpienācēji, un pat tad visi nav no jaunās trimdas. No visiem 12 valdes locekļiem tikai četri nav no vecās trimdas.

Augot Latvijā uzsvaram uz reemigrāciju, novārtā netiek atstāta diaspora, un tāpēc Latvijas valdība līdzekļus mērķēs arī šai virzienā. Svarīgas Latvijai būs saņēmēju organizācijas, Latvijas partneri, un jādodomā, ka Latviešu kopībai Vācijā šada loma arī būs.

Pirmā tikšanās jaunajai valdei būs 7. septembrī plkst.10.30 Latviešu centra Minsterē telpās (*Salzmannstr 152, 48159, Münster*). Šī tikšanās būtībā ir organizācijas pilnsapulce, kur katram ir iespēja tikt ar ievēlētājiem! Tad sadalīs amatus un nolems, kurš koncentrēsies uz ko LKV ikdienas rūpēs.

Dienas kārtību var apskatīt:

Latviešu kopība Vācijā
Salzmannstraße 152
D - 48159 Münster
Tel. 0251-217017
Fax: 0251-216812

Latviešu Kopība Vācijā visiem
Centrālās padomes locekļiem
info@lcm.lv

Minsterē 2013. g. 15. jūlijā

Ļoti cien. dāmas, augsti god. kung!

Atbilstoši LKV statūtu pantam Nr. 8.6 es vēletoš Jūs ielūgt uz

ši gada Latviešu kopības Vācijā Padomes kārtējo sēdi 2013. gada 7. septembrī plkst. 10.30 Latviešu kopības Vācijā bij. biroja telpās, Salzmannstraße 152, D - 48159 Münster, ar šādu dienas kārtību:

1. Sapulces atklāšana, darba kārtības pieņemšana

2. Iepriekšējās sēdes protokola nolasišana un pieņemšana

3. Valdes priekšsēža ziņojums par valdes darbību 2012./2013. gadā

4. Kasieņa (par financēm atbildīgā valdes locekļa) ziņojums par 2012. gada financēm un korespondenci ar vācu ieņēmuma dienestu dažādos jautājumos. Budžets 2013./2014. gadam.

5. Revīzijas komisijas ziņojums

6. Valdes un kasieņa atbrīvošana no atbildības un jauno LKV amatpersonu vēlēšanas

7. Ziņojumi par ELA un PBLA aktivitātēm

8. Laikraksts *Brīvā Latvija*

a) aktuālā situācija

b) BL mājaslapa

c) Vācijas abonentu pārvaldīšana

9. Dažādi jautājumi un ierosinājumi

a) LKV struktūra un statūti, adreses=biedri

b) sadarbība ar Latviešu centru Minsterē (LCM)

c) LKV mājaslapa

d) Eiropas Vasaras skola (EVS), skoliņas, nometnes, koņi utt.

e) citi jautājumi

Es ceru, ka Jums visiem būs iespēja piedalīties 7. septembrī. Lūdzu, ziņojiet info@lcm.lv Jūsu dalību vai atteikumu, vēlākais, līdz š.g. 31. augustam. Ierosinājums un papildinājumus dienas kārtībai es lūdzu pēc iespējas iesniegt, vēlākais, līdz š.g. 6. augustam, bet, protams, arī sēdes gaitā varētu tos vēl papildināt.

Ar cieņu un uz drīzu atkalredzēšanos!

Dace L. Lutters-Thümmel,
LKV Padomes priekšsēde

Lasiet tīmeklī!

Rietumeiropas latviešu laikrakstu

www.brivalatvija.lv

LATVIEŠI ZVIEDRIJĀ

Apklususi pazīstama balss

Dzīves pavediens Stokholmā negaidīti pārtrūcis mūsu pazīstamajai operdziedātājai Ilēnai Pētersonei. Tā nu tiklab koncertu, kā dzīves skatuvi neatgriezīsies atstājusi mūsu Ilēna, mūsu lepnums, kas ilgo gadu gaitā sagādājusi mums daudz jauku un pacilājošu brīžu, sniedzot augsti vērtējamā atskaņojumā mūsu vokālo liriku, tā no jauna fokusējot latviešu kultūras vērtības un reizē stiprinot mūsu latvisko pašapziņu.

Nozīmīgākais posms Ilēnas Pētersones mākslinieces dzīvē sākas 1963.gadā, kad viņa pirmo reizi uznāca Stokholmas operas skatuvi, kur viņai bija uzticēta Madalēnas loma Verdi operā "Rigoletto". Līdz ar šo uzvedumu Ilēnai tika ievadīts 24 gadus ilgs darba cēliens kā Stokholmas operas solistei.

No viņas lomām Stokholmas operā starp citām minamas: Herkogiene Pučīni op. „Māsa Andželika”, Kornēlija Hendela op. „Jūlijs Cēzars”, Hedviga Rosīni op. „Vilhelms Tells”, Erodēja R.Štrausa op. „Salomé”, Kviklija Verdi op. „Falstafs”, Ulrika Verdi op. „Masku balē”, Azučēna Verdi op. „Trubadūrs”, Ortrūde Vāgnera op. „Loengrīns”, Frika Vāgnera operās „Reinas zelts” un „Valkīra”, Erda

Vāgnera op. „Zigfrīds”.

Zviedru televīzijas raidītajā Čaikovska operas „Jevgeņijs Oņegins” izrādē Ilēnai Pētersonei bija Filipjevnas loma. Kopā ar Stokholmas operas ansambli viņa dziedājusi viesizrādēs Kopenhāgenā, Oslo, Edinburgā, Vīsbādenā, Varšavā un arī Maskavā.

Ilēnai nācās dalīt visu mecosoprānu un altu „sūro” likteni, proti, samierināties ar šīm balsīm operu literatūrā parasti piešķirtajām, paēnā nobīdītajām „otrā rangā” partijām. Alti un mecosoprāni nekad nav varējuši iekārot publikas simpatijas tikpat lielā mērā kā soprāni. Bet izņēmums, kas izraisīja pelnītu gandarījumu, nāca pēc „Trubadūra” izrādes Oslo lasāmās atsauksmēs norvēģu laikrakstos. Citēsim, piemēram, *Handels-og Sjøfartstidende*: „Tā bija viešņa Ilēna Pētersone, kas bija izrādes nervs un degpunkts. Viņas balss ir tikpat skaista kā augstos, tā dziļos toņos, skan nepiespiesti pāri pilnam orķestrim un bez tam aptver visu izjūtu skālu. Viņas tēlotā čigāniete var būt mīlīga kā kaķis un mežonīga kā pantera. Ir jātic, ka vajadzīgs liels pulks apbruņotu vīru, kas varētu viņu ieslēgt važās.”

Ilēna Pētersone iekāroja emigrācijas latviešu sirdis ar sava patiesa latviskuma apdvestu priekšnesumu gan solo koncertos, gan arī - ne mazāk - būdama soliste ar kopkori dziesmu svētkos Eiropā un ASV. Koncertturnejas notika ASV un Austrālijā. Repertuārā bija latviešu vokālā klasika, bet Ilēna nevirijās arī mīt takas uz mūsdienu mūziku. Atmiņā vienmēr paliks viņas dinamiskais Alberta Jēruma „Sauls dziesmu” cikla tulkojums, kas tika sniegts latviešu publikai vispirms Toronto un vēlāk arī Stokholmā.

Ar savu gaišo, pašpārliecības pilno skatu dzīvē Ilēna bija ieņēmusi drošu vietu mūsu vidū kā patīkama un arī respektabla mūsu saimes locekle. Ar dziļu nožēlu bija jāuzņem ziņa par viņas pāragro aiziešanu. - Latviešu diplomāta ģimenes atvasei Ilēnai liktenis bija lēmis dzīves sākuma gadus pavadīt ārpus Latvijas, un tā viņai tika aiztaupīts uz vietas pieredzēt traģisko mūsu vēstures posmu no 1939. līdz 1944. gadam. Šī promiēne nepavisam nebija atsvešinājusi viņu no visa latviskā; nē, drīzāk pretēji - Ilēna bija nozīmīga personība, kas palīdzēja mums iznest brīvības lāpu cauri visiem tumsas un apspiestības gadiem.

G. Zvejnieks

DEPUTĀTES VIEDOKLIS

Pret tiem, kas ārda Latviju

Ināra Mūrniece, Nacionālās apvienības deputāte, Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas vadītāja

„Vai Saeimā ir vieta deputātiem, kuri atklāti pauž neiecīgu pret latviskajām vērtībām, apšaubu Latvijas Republikas valstiskumu un pat okupācijas

faktu?” – to šovasar man daudzkārt vaicājuši latvieši – gan tie, kas dzīvo Latvijā, gan tie, kuri mīt ārzemēs.

Krievu valodā iznākošajā Latvijas presē izlēcieni, kas vērsti pret latviešiem un Latviju, nav nekas neparasts, bet kopš *Saskaņas centra* nākšanas pie varas Rīgas domē šķiet, ka mūsu pacietība tiek pārbaudīta arvien pamatīgāk.

Saeimas vasaras sesijas nobeigumā ar divainiem izteicieniem nāca klajā *Saskaņas centra* deputāte Irina Cvetkova, paziņojot, ka noteiktas Pilsonības likuma normas (tostarp par dubultpilsonības piešķiršanu), kā arī to tālītāro režīmu simbolikas aizliegums, pēc viņas domām, esot

neonacisma izpausme. Saeimas Mandātu un ētikas komisijā dep. Cvetkova gan minstinājās, ka žurnālisti viņas teikto it kā nav ne īsti pareizi sapratuši, ne īsti pareizi atspoguļojuši, un viņa ar attiecīgo izdevniecību vēl tiesāšoties. Mandātu un ētikas komisija augsta sākumā izskatīšot arī vēl viena saskanieša, arī Saeimas dep. Nikolaja Kabanova izteikti noniecinošos izteikumus par Dziesmu un deju svētkiem kā „nacionālistisku manifestāciju” u.tml.

Pirmkārt, ir būtiski, lai Latvijas politiķi šādās situācijās spētu pēc iespējas ātrāk paust savu atteiksmi. Šādas iniciatīvas ir, un es esmu gandarīta, ka vairāki Saeimas kollēgas atsaucās un no

Saeimas tribīnes pievienojās manam nosodījumam par I. Cvetkovas „domu graudiem”. Diemžēl kopumā parlaments un koalīcija demonstrē vājumu, kas palēnām sāk pāraugt par risku valsts drošībai. Jo, ja lielai daļai Saeimas deputātu trūkst stingras gribas iestāties par savas valsts vērtībām, arī sabiedrībā sapratne par to, kāpēc mums vajadzīga sava valsts, sāk vājināties. Piemēram, Saeimas Sabiedrības saliedētības komisija, kuņas galvenais uzdevums taču būtu etniskās saskaņas veidošana, tā arī nespēja ar balsu vairākumu pieņemt lēmumu sēdes darba kārtībā iekļaut jautājumu par I. Cvetkovas izteikām.

Otrkārt, ar paziņojumiem un

Ētikas komisijas pakratišanu ar pirkstu vainīgo virzienā ir krietni par maz. Nacionālās apvienības (NA) pārstāvji N. Kabanova Rīgas krievu avīzē *Vesti segodnja* rakstīto ir lūguši vērtēt ģenerālprokurāturai. Tāpat Tieslietu ministrija ministra Jāņa Bordāna (NA) vadībā gatavo atzinumu par to, kādā veidā deputāta mandātu varētu atņemt tiem deputātiem, kuri pārkāpuši deputāta zvērestu (svinīgo solījumu). Cerams, ar atzinuma pamatu varēs iepazīties jau rudens nogalē, un samērā ātri taps izstrādāta procedūra, kādā veidā deputāta mandātu var atņemt. Cits jautājums, vai Saeimai kopumā būs pietiekami stingrs mugurkauls, lai šādas normas arī pieņemtu.

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

ASV palīdz E. Glikai Alūksnes Valsts ģimnazijai
ASV Bruņoto spēku Virspavēlniecība Eiropā un ASV vēstniecība Latvijā sadarbībā ar Alūksnes novada pašvaldību veiks logu nomainītu Ernesta Glikai Alūksnes Valsts ģimnazijā (*attēlā*). Projekta finansējumu – 130 000 ASV dolāru – Civiltiesību sadarbības programmas ietvaros piešķirusi ASV Bruņoto spēku Virspavēlniecība Eiropā.

Logu nomainītu ikgadējo militāro apmācību ietvaros veiks ASV Gaisa spēku Nacionālās gvardes un Latvijas militārie inženieri. Nepieciešamo materiālu piegādi, kā arī tehnisko ekspertīzi un kvalitātes izvērtējumu veic SIA *RCI Gulbene*. Alūksnes novada domes izraudzītais projekts tiks pabeigts līdz 30. augustam, tieši pirms jaunā mācību gada sākuma.

ASV vēstniecības Aizsardzības sadarbības birojs pašlaik realizē arī vairākus projektus sadarbībā ar Latvijas Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu. ASV Bruņoto spēku Virspavēlniecība Eiropā ir piešķirusi 903 000 ASV dolāru, lai dažās Kuldīgas slimnīcas neizmantojot telpās izvietotu Kurzemes reģionālo vadības un dispečeru centru.

Bērziņš vizītē pie Obamas dosies ar komercldojumu

Kā jau ziņots iepriekš, ASV prezidents Baraks Obama 30. augustā aicinājis uz tikšanos Baltajā namā Vašingtonā Latvijas prezidentu Andri Bērziņu, Igaunijas prezidentu Tomasu Hendriku Ilvesu un Lietuvas prezidentu Daļu Grībauskaiti. Bērziņa preses sekretāre Līga Krapāne pazi-

ņojusi, ka Latvijas Valsts prezidents uz tikšanos ar ASV prezidentu dosies ar komercldojumu un netiks organizēts kopīgs Baltijas valstu prezidentu čarterlidojums uz Vašingtonu. Vaicāta par iespēju prezidentiem doties kopā un organizēt čarterlidojumu, Krapāne norāda, ka čarterlidojuma izmaksas ir nesalīdzināmi lielākas par kārtējā lidojuma biļešu cenām. Bērziņš lidos uz Vašingtonu un atpakaļ un nevienu citu pilsētu neapmeklēs. Vizītē prezidentu, kā parasts, pavadīs kancelejas vadītājs, ārlietu padomnieks, preses padomnieks un protokola vadītājs.

Valsts prezidents Andris Bērziņš, tiekoties ar operdziedātāju Inesi Galanti (*attēlā*), pārrunāja iespējas atbalstīt un veicināt nacionālā kultūras mantojuma saglabāšanu operas žanrā.

Tika pārrunāti arī veidi, kā nostiprināt un attīstīt latviešu nacionālās operas un mūzikas kultūru, iespējas to aktualizēt un popularizēt Latvijā un ārvalstīs. Sarunā tika apspriesta arī pasaules operas un mūzikas kultūras sasniegumu pieejamības nodrošināšana Latvijā.

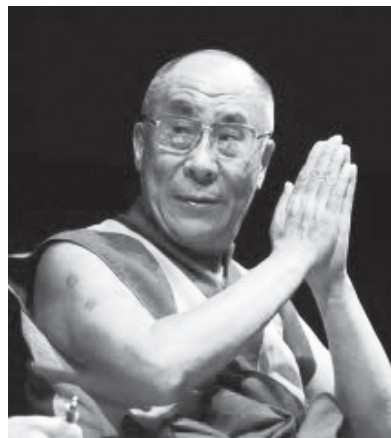
*

Valsts prezidents Andris Bērziņš 1. augustā darba vizītē apmeklēja vairākus Amatas novada uzņēmumus. Uzņēmuma *Dores fabrika* ražotnē prezidents iepazīs ar uzņēmuma darbību un plāniem. Bērziņš ļoti atzinīgi novērtēja augsta līmeņa guļbūvju ražotnes aizsāktos uzņēmējdarbības attīstības plānus, tostarp meklējot jaunus noieta tirgus ne tikai Eiropā, bet arī austrumu virzienā un noslēdzot apjomīgas

vienošanas par produkcijas eksportēšanu. Andra Bērziņa ieskatā pagasti Latvijā būtu noteikti jāstiprina kā administratīva vienība un Latvijas lauku pamats: „Ja nebūs pagastu, tad arī par laukiem būs problemātiski runāt,” sacīja prezidents.

Latvijā viesosies Dalailama

No 8. līdz 11. septembrim Latvijā viesosies Nobela miera prēmijas laureāts, Tibetas garīgais līderis Dalailama (*attēlā*).

Pēc vizītes organizatoru sacītā, Dalailama uzsveršot līdzietības lomu sabiedrībā un nozīmi, kāda ir konstruktīvam dialogam ar valsti, aicināšot uz dzīvi bez vardarbības. Savukārt viesošānās centrālās notikums būs viena publiskā lekcija “Līdzietības kultūra” 9. septembrī arēnā Rīga. Biedrības “Latvija Tibetai” valdes loceklis Jānis Mārtiņš Skuja atgādina, ka Dalailama jau trešo reizi viesosies Latvijā, apmeklējot galvaspilsētu Rīgu, kam sekos vizīte Viļņā, Lietuvā. Iepriekšējās vizītes notikušas 1991. gada septembrī un 2001. gada jūnijā. Latvijas vizītes laikā paredzētas gan oficiālas tikšanās ar politiķiem, gan inteliģences, gan Latvijas budistu kopienas un preses pārstāvjiem.

Liepājā būs koncertzāle “Lielais dzintars”

Liepājas pārstāvībā 1. augustā Rīgā Liepājas domes priekšsēža vietniece Silva Golde parakstīja

būvniecības darbu un autoruzraudzības līgumus par vērienīgās koncertzāles „Lielais dzintars” būvniecību Liepājā.

Paraksta līgumu par Liepājas koncertzāles celšanu

Autoruzraudzības līgums tika parakstīts ar austriešu architektu Folkeru Ginki, savukārt par būvniecības darbiem – ar uzņēmumu SIA *Merks*. “Šis ir vēsturisks mirklis visas Latvijas kultūras dzīvē. Ir pagājuši vairāk nekā 10 gadi, kopš dzima sapnis par koncertzāli. Paldies visiem, kas šo gadu laikā ir palīdzējuši, atbalstījuši, uzmundrinājuši un kopā sapņojuši. Projekta architektūra ir izcila, moderna un skaista. Pēc diviem gadiem jaunā koncertzāle mirdzēs un laistīsies dzintara krāsās,” līguma parakstīšanas sarīkojumā uzsvēra Silva Golde.

Ārlietu ministri vienojas par sadarbību

Ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs tikās ar Šveices Konfederācijas viceprezidentu un Federālā Ārlietu departamenta vadītāju Didjē Burkhalteru (*Didier Burkhalter*), kas Latvijā bija ieradies oficiālā vizītē.

Tikšanās laikā amatpersonas apsprieda svarīgākos divpusējo attiecību, Eiropas Savienības un starptautiskās politikas jautāju-

mus. Rinkēvičs izteica pateicību Šveices kollēgam par sniegto atbalstu Latvijas centieniem iestāties Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijā (*OECD*). Abi ministri vienojās par ciešu sadarbību, lai īstenotu Šveices EDSO prezidentūru un Latvijas prezidentūru Eiropas Savienības Padomē 2015. gada pirmajā pusē.

Briselē vienojas par Rail Baltica kopuzņēmumu

Igaunijas, Latvijas, Lietuvas, Somijas un Polijas pārstāvji Briselē panākuši vienošanos par kopuzņēmuma *Rail Baltica* izveidi. Šo piecu valstu transporta ministriem kopīgo deklarāciju plānots parakstīt neoficiālā transporta padomes sanāksmē septembrī Viļņā. Nolemts, ka katrā Baltijas valstī *Rail Baltica* infrastruktūra piederēs tai valstij, kurā šī infrastruktūra atrodas. Savukārt katrs akcionārs nākamo gadu laikā projektam atvēlēs 650 000 eiro (455 000 latu) gadā.

Rail Baltica kopuzņēmuma mērķis ir koordinēt gatavošanās darbus dzelzceļa līnijas būvniecībai, tostarp sagatavot projekta

finanču pieteikumus Eiropas Komisijai, saskaņot likumdošanu, izstrādāt projekta biznesa plānu un veikt citus pasākumus. Igaunijas ekonomikas un komūnikāciju ministrs Juhans Parts norāda, ka ļoti augstu vērtē šo vienošanos saistībā ar *Rail Baltica* projektu.

(Turpinājums 4. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Stāsts par Eiropas kultūras progresu

Viens no nozīmīgākajiem notikumiem Rīgā Eiropas kultūras galvaspilsētas 2014. gada programmā būs izstāde „Grāmata 1514-2014”. Grāmatā unikāli 500 gadus veci grāmatu izdevumi un mūsdienu informāciju

**GRĀMATA
1514 - 2014**

technologijas stāstis par Eiropas kultūras procesu daudzveidību un starpkultūru mijiedarbības nepārtrauktību. Tas būs aizrāvīgs ceļojums 500 gadu senos notikumos, kad dzīvoja un radīja Roterdamas Erasmus, Mārtiņš Luters, Leonardo da Vinči, Rafaēls, Mikelandželo, Ticians, Dīrers, kad pirmo reizi pasaules kartē minēts Amerikas vārds, kad valdīja izcili monarhi un Renesanse bija attīstības augstākajā punktā.

Izstādē skanēs Renesanses laika mūzika, būs skatāmi izcilu mākslinieku, tostarp Dīrera mākslas darbi. Izstādē Latvijas Nacionālās bibliotēkas jaunajā ēkā visā gada garumā papildinās Akadēmiskie lasījumi, kuŗu dalībnieki būs Eiropas spožākie intelektuāļi – pasaules vadošie literātūrkritiķi, rakstnieki, pētnieki, mākslinieki, izdevēji.

Gustavam Klucim veltīta izstāde

Nākamgad, kad Rīga būs Eiropas kultūras galvaspilsēta, Latvijas Nacionālais mākslas muzejs īsteno vairākus vērienīgus izstāžu projektus, starp kuŗiem būs arī izstāde par Gustava Kluča veikumu, informēja muzeja reklāmas un informācijas darba kuratore Natalja Sujunšalijeva. Izstāde “Gustavs Klucis. Kāda eksperimenta anatomija” būs skatāma no nākamā gada augusta līdz oktobrim izstāžu zālē “Arsenālā”.

Gustava Kluča zīmēts plakāts „Roka”

Izstāde “Gustavs Klucis. Kāda eksperimenta anatomija” būs līdz šim vērienīgākā izcilā konstruktivista izstāde dzimtenē vairāk nekā ar 200 eksponātiem no Latvijas Nacionālā mākslas muzeja un citiem Eiropas muzejiem. Objektīvā stāstā par Kluča dzīvi

un mākslu simboliski atklāsies pēc Pirmā pasaules kara Padomju Krievijā palikušo latviešu liktenis, uzdodot jautājumus, vai vēstures griežos individam ir izvēle, kuŗā robežas pusē palikt, un kur paliek māksla, kad vara to iekļauj ieroču arsenālā.

Gustavs Klucis (1895-1938) bija latviešu plakātists, dizainers un gleznotājs. Viens no visplašāk zināmajiem latviešu izcelsmes māksliniekiem pasaulē.

Eiropas muzejos Kluča vārds skan rēgulāri, bet pasaulslavenā konstruktivista saistība ar Latviju bieži paliek noklusēta. Ir ārkārtīgi būtiski, lai Rīgas - Eiropas kultūras galvaspilsētas gadā tiktu stāstīti pilnasinīgi stāsti par latviešiem, kuŗu ieguldījums Eiropas kultūrā pelna ievēribu, sacīja Sujunšalijeva. Kluča daudzveidīgais radošais mantojums vēl nav pienācīgi novērtēts, jo autora darbu ideoloģiskais konteksts ir aizēnojis viņa ieguldījumu konstruktivisma aistētikas veidošanā.

Satversmes tiesa atsaka Čalovskim

Satversmes tiesa (ST) vēlreiz ir atteikusies ierosināt lietu pēc smagos kibernetizācijas apsūdzētā rīdzinieka Denisa Čalovskapieteikuma. Viņš ST apstrīdēja to normu atbilstību Satversmei, kuŗas pielauj viņa iespējamo izdošanu ASV. ST tiesnešu kolēģija konstatējusi, ka pieteikums pamatots ar tiem pašiem faktiskajiem apstākļiem un ietver līdzīgu juridisko pamatojumu kā iepriekš iesniegtais pieteikums. Iepriekšējo pieteikumu ST Čalovskis bija iesniedzis 12. aprīlī, un, to izskatot, kolēģija nolēma atteikties no lietas ierosināšanas.

Deniss Čalovskis

Čalovskis noliedz, ka būtu apzināti strādājis ar datorvīrusa izveidošanu. Intervijā Latvijas Televīzijas raidījumam *Panorāma* viņš apgalvoja, ka viņa datorzināšanas neesot tik lielas, lai šādu noziegumu varētu pastrādāt. Jaunietis protot salabot datoru, izveidot mājaslapu, bet programmētājs viņš neesot. “Apzināti neesmu strādājis ar vīrusa izveidošanu, īpaši ar šāda vīrusa,” teica Čalovskis. Viņš arī neatceroties, ka būtu darbojies ar tādu timekļa segvārdu, kādu atklājuši izmeklētāji. Tāpat viņš neesot pazīstams ar Krievijas un Rumānijas pilsoņiem, kuŗi arī tiek turēti aizdomās par šī nozieguma pastrādāšanu.

Svētceļnieki uz Aglonu

Aglonā 11. augustā sāksies un līdz 15. augustam turpināsies Visvētākās Jaunavas Marijas debesis uzņemšanas svētku sarīkojumi. Pirmie svētceļnieki no Liepājas Svētā Jāzepa katedrāles ceļu uz Aglonu sāka jūlija pēdējās dienās, lai vairāk nekā divu nedēļu laikā mērotu aptuveni 450 kilometrus. Viņiem pievienojās 62 cilvēku grupa no Jelgavas katedrāles un 39 svētceļnieki no Rīgas Svētā Franciska draudzes.

Izlīdzināšanās agrāk par 2035. gadu

Eiropas Parlamenta (EP) deputāte Sandra Kalniete (*Vienotība*) paudusi viedokli par situāciju lauksaimniecībā. Pēc viņas domām, situācijas izlīdzināšanās starp Latvijas un Eiropas zemniekiem ir neizbēgama. Vaicāta, kad varētu būt sagaidāma izlīdzināšanās, Kalniete Eiropas Komisijas (EK) aprēķinu par tiešo maksājumu izlīdzināšanu līdz 2035. gadam salīdzina ar teicienu: “Kad pūcei aste ziedēs.” “Manā ieskatā tas varētu notikt agrāk, jo visas pazīmes rāda, ka ES finansējums lauksaimniecībai vairs nebūs tik liels. 2009. gadā, kad mani ievēlēja, diskusija par kopējās lauksaimniecības politikas reformu sludināja, ka budžets lauksaimniecībai samazināsies par 30%. Patlaban ir nogriezti 8%. Likumsakarīgi, ka turpmāk naudas apjoms tiks samazināts. Tas būs spiediens uz tiešmaksājumiem. Būs obligātā lauku kultūru rotācija, kas saistīta ar saimniecības lielumu. Tas ir būtiski valstīm, kuŗas lauku attīstībai ir mazāk naudas nekā tiešmaksājumiem.”

Seko melno stārķu migrācijai

Latvijas pazīstamākais melno stārķu pētnieks ornitologs Māris Strazds aicina visus iesaistīties vārdu došanā astoņām melno stārķu meitenēm no dažādiem Latvijas novadiem. Ir nolemts ar raidītāju palīdzību divus gadus izsekot stārķu turpmākajām gaitām uz ziemošanas vietām Āfrikā un atceļā mājup.

Astoņas Latvijas melno stārķu mātītes tika aprīkotas ar satelītraidītājiem.

Pētījuma mērķis ir noskaidrot iemeslus, kāpēc melno stārķu mātītes nobeidzas pēc ligzdu pamēšanas, un uzzināt, kuŗās vietās Latvijas melnie stārķi varētu būt saindējušies ar pesticīdiem, kas pēdējos gados konstatēti putnu olās. Jaunāko pētījumu rezultāti liecina: melno stārķu populācija Latvijā nonākusi ļoti tuvu kritiskam stāvoklim.

Saskanieši ir katēgoriski pret čekas maišu atvēršanu

Apvienība *Saskaņas centrs* ir katēgoriski pret ieceri publiskot Valsts drošības komitejas (VDK) archīva saturu, jo nav atbalstāma raganu medību atsākšana un jāņem vērā, ka aģentu saraksti ir nepilnīgi, sacīja SC Saeimas frakcijas priekšsēža vietnieks Valerijs Agešins. Viņa ieskatā čekas maišu atvēršana būšot “raganu medības”, turklāt VDK archīvā atrodama informācija ir nepilnīga, līdz ar to tās publicēšana būtu negodīga. Pat ja persona ir minēta organizācijas kartotēkā, tas automātiski nenozīmē, ka šis cilvēks ir sadarbojies ar VDK. Drošības komitejā strādājuši arī tādi cilvēki, kas nodarbojušies nevis ar politisko disidentu vajāšanu, bet gan ar ekonomisko noziegumu atklāšanu. Tāpēc, publicējot archīvus, tiktu mesta ēna uz personām, kuŗas nav bijušas iesaistītas politisko disidentu vajāšanā, norsādīja Agešins.

Pieaugusi gan saskaniešu, gan Vienotības popularitāte

Pēc aģentūras *Latvijas fakti* veiktās aptaujas, jūlijā populārākais politiskais spēks joprojām bijis *Saskaņas centrs*, kuŗa reitings pieaudzis par 3,8 procentiem salīdzinājumā ar jūniju. Un arī *Vienotības fanu* skaits audzis. Ja tagad notiktu Saeimas vēlēšanas, 28,2% respondentu balsotu par SC, savukārt otru populārāko politisko spēku - *Vienotību* - atbalstītu 13,7% aptaujāto, bet par *Zaļu* un *Zemnieku savienību* (ZZS) jūlijā bija gatavi balsot 10,8% vēlētāju.

Saeima par Kabanova izteicieniem

(*Vairāk - F. Gordona komentārā Nr. 28, 7. lpp.*)

Nacionālās apvienības (NA) pārstāvis Raivis Dzintars iesniegumā komisijai raksta, ka Kabanova izteikumi par dziesmu svētkiem aizsargā latviešu sabiedrību, kā arī tautas godu un cieņu. Nepieciešama valsts iejaukšanās, lai apturētu neiecietības propagandu pret latviešiem un nepieļautu rasu naidu kurinošas runas izplatību sabiedrībā. NA ar iesniegumu par naida kurināšanu vērsusies Ģenerālprokuratūrā. *Vienotības*, NA un *Zaļu* un *Zemnieku savienības* (ZZS) Saeimas deputāti ir gatavi rosināt likuma maiņas, kas ļautu atņemt mandātu Saeimas deputātam, ja viņš vairākkārt pārkāpis ētikas normas.

Saeimas Mandātu, ētikas un iesniegumu komisija 6. augustā sprieda par Nikolaja Kabanova

Nikolajs Kabanovs

(*Saskaņas centrs*) paustajiem izteikumiem.

Saeimas Mandātu, ētikas un iesniegumu komisija nolēma deputātam Nikolajam Kabanovam izteikt rakstisku brīdinājumu, paziņot par to Saeimas sēdē un publicēt komisijas lēmumu laikrakstā *Latvijas Vēstnesis*.

(*Lasiet arī deputātes Ināras Mūrnieces viedokli 4. lpp.*)

Ugunsgrēks Stradiņa slimnīcā

Paula Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcas 32. korpusa pagrabā 2. augustā no rīta izcēlās ugunsgrēks, kāpēc slimnīcā uz laiku tika izsludināts ārkārtas stāvoklis. Korpusa pagrabā ugunsdzēsēji atrada 66 skābekļa balonus, no kuŗiem 23 bija eksplodējuši. Sprādziena cēlonis – rupji skābekļa balonu uzglabāšanas noteikumu pārkāpumi.

32. korpusā atrodas Neatliekamās medicīnas centrs, kur notiek akūto pacientu uzņemšana, Reanimācijas/Intensīvās terapijas nodaļa, Sirds ķirurģijas nodaļa, Kardioloģijas nodaļa, Fizikālās medicīnas un rehabilitācijas nodaļa, Plaušu slimību un alerģoloģijas nodaļa un citas slimnīcas struktūrvienības. Nelaimes gadījumā cieta divi slimnīcas darbinieki, kas guvuši apdegumus, septiņi cilvēki tika izglābti, bet vēl vairāk nekā 170 evakuēti. Pacienti, kuŗiem bijusi nepieciešama intensīvā terapija, - kopumā 18 -, tika pārvesti uz citām slimnīcām.

Slimnīcas personāla pašizlīdzīgā darba rezultātā slimnīca 4. augustā pulksten deviņos atsāka darbu ierastā režīmā, sniedzot neatliekamo medicīnisko palīdzību, plānveida operācijas un ambulatorisko palīdzību pilnā apjomā.

Ugunsgrēks Paula Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcas 32. korpusa pagrabā, iespējams, ir izcēlies, skābekļa balonu tuvumā kādam darbojoties ar eļļainām rokām vai eļļainu lupatu. Šādu versiju aģentūrai LETA pieļāva Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta direktora vietnieks katastrofu medicīnas jautājumos Mārtiņš Šics. Tirs skābeklis savienojumā ar eļļu veidojot ļoti sprādzienbīstamu un nestabilu vielu, skaidroja Šics, tāpēc viens no būtiskiem darba drošības noteikumiem liedz skābekļa balonu tuvumā atrasties eļļainām vielām.

Ziņas sakopojis **P. Karlsons**

LAIKU UN VIETU MIJĀS

Par LCP ir jāzina - Latvijai un pasaulei

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Pirms 70 gadiem - 1943. gada 13. augustā dzima Latvijas Centrālā Padome - LCP. Šī gads-kārta, nē - šis notikums pelnījis īpašu ievēribu Latvijā un, jāuzsver, mūsdienu pasaulē, jo, būsīm godīgi, joprojām tiek - atbilstoši - vai nu apskaidroti, vai nomelnoti abi bruņotie grupējumi, kuŗos tai laikā zem svešiem karogiem kaŗoja latvieši: Leģions *Waffen-SS* sastāvā un abas strēlnieku divīzijas padomju armijā. Latvijas Centrālā Padome nepārprotami un skaidri, pat skaudri pauda uzticību un ticību demokrātiskajai Latvijas Republikai un vērsās pret abiem okupantiem - Hitlera Lielvāciju un bolševistisko PSRS. Ir arī vēl tagad tādi, kas LCP noniecina - sak, tas bijis tikai epizods. Bet, ja nebūtu šī "epizoda", ja nebūtu pēc LCP ierosmes 1944. gada martā sastādītā, rietumvalstīm adresētā memoranda, ko parakstīja 190 Latvijas sabied-

ribas pārstāvji, tostarp archibiskaps Teodors Grīnbergs, Kārlis Skalbe, Jānis Endzelins, Jāzeps Vitols, Zinaida Lazda, Elza Stērste, ja tas nebūtu bijis, priekšstats par latviešu tautas noskaņu vācu-padomju kaŗa mutuli būtu nepatiess.

13. augusts būtu ierakstāms Latvijā īpaši pieminamo dienu kalendārā līdzās 18. novembrim, 11. novembrim un 4. maijam, un LR aizsardzības ministrs Artis Pabriks šogad piekrita manas nēcilās personas ierosinājumam, lai sen jau nepieciešamais pieminēklis LCP vadītājam Konstantīnam Čakstem un viņa līdzgaitniekiem - ar minēto 190 parakstītāju vārdiem - tiktu beidzot uzcelts Esplanādē - tur, kur Rainis, tur, kur Kalpaks...

Man vairākus gadus bija intensīva sarakste ar nelaiķi Leonīdu Siliņu - leģendāro LCP "kurjēru" un bēgļu laivu pārvedēju uz Zviedriju. Viņa grāmatas par šo patiesi antitotalitāro pretestības kustību ir vērtīgs ieguldījums mūsu zināšanās par šo Latvijas likteņ-

gaitu posmu.

Jāatgādina ciešā sadarbība starp LCP un Kureļa grupu, īpaši kapteini Krišu Upelnieku, kuŗu ar vācu kaŗa tiesas spriedumu nošāva Liepājā. Un godam jāpiemin Roberta Rubeņa bataljons, kuŗa vīri izmisīgi, sīvi pretojās Jekelna "soda ekspedīcijas" pārspēkam. Šis bataljons būtu, lai man piedod dažs labs lasītājs, Latvijas pateicīgā atmiņā liekams līdzās Oskara Kalpaka bataljonam.

Šis "trešais spēks", ko iemiesoja LCP un kureļieši, diemžēl loloja illūzijas, padēvās tālaika apstākļos piedodamiem maldiem. Konstantīns Čakste un viņa līdzgaitnieki, apliecinot uzticību rietumvalstu demokrātijas ideāliem, noticeja Atlantijas chartai, ko bija parakstījuši Rūzvelts un Čērčils, apliecinot tautu pašnoteikšanās tiesības.

Viņiem tik ļoti gribējās ticēt, ka atkārtosies 1919. gada scēnarijs, kad Kārlis Ulmanis uz kuģa "Saratov", gūdam Antantes atbalstu, prata noturēties gan pret landesvēru, gan pret lieliniekiem. Bet vēl

pirms 1945. gada Jaltas konferences - jau 1943. gada Teherānas konferencē Rūzvelts un Čērčils bija "pārdevuši" Baltiju Staļinam, - ko tas līdz, ka Vašingtonā joprojām bija akreditēts Latvijas sūtnis.

Līdz pat 1951. gadam latviešu trimdā, tostarp LCP epigonu aprindās, gruzdēja cerība, ka rietumvalstis "brīvības vārdā" riskēs uzbrukt Staļina imperijai. Bet tai jau bija pašai sava atombumba, un iestājās *MUTUAL DETERRENCE* līdzsvars.

Latvijas Centrālās Padomes papīros atrodami interesanti dokumenti, kas met papildu gaismu uz šo Latvijas patriotu un demokrātu centieniem un cerībām. Tātad 1943. gada 13. augustā prof. Konstantīns Čakste Ādolfa Klīves mājā Pārdaugavā sapulcināja līdz 1934. gadam Saeimā pārstāvēto lielāko partiju pārstāvjus un tika panākta vienošanās par LCP dibināšanu. Un te nāk turpinājums, kas nav pārāk plaši pazīstams: savu pēdējo sēdi Latvijā LCP noturēja J. Rancāna dzīvoklī Rīgā

1944. gada 8. septembrī. Šajā sēdē Pauls Kalniņš parakstīja deklarāciju par Latvijas valsts atjaunošanu: "Latvijas tauta pārņēmusi suverēno varu no svešas varas atbrīvotā Latvijas valsts teritorijā un atjaunojusi Latvijas Republiku kā suverēnu valsti. Uz Latvijas Republikas Satversmes pamata (52. pants) uz mani kā pēdējās likumīgi ievēlētās un līdz šim laikam tiesiski pilnvarotās Saeimas priekšsēdētāju pārgājusi Valsts Prezidenta vietas izpildīšana (...) Kā Latvijas Republikas Valsts Prezidenta vietas izpildītājs (...) esmu uzdevis N.N. sastādīt Ministru kabinetu." Sēdes atsevišķā protokolā norādīts, ka par Ministru prezidentu aicināms prof. Konstantīns Čakste, bet, ja viņš nebūtu Latvijā, senātors Mintauts Čakste.

Tas nu būtu kuriozs, bet smīns te ir nevietā: šie vīri nezaudēja ticību demokrātiskajai Latvijai un apliecināja šo ticību brīdī, kad padomju tanki jau tuvojās Rīgai.

Franks Gordons

Punktu pa punktam

Latvijas valsts budžeta sastādīšana mēdz būt visnotaļ piņķerīgs process, un šogad varam teikt, ka tas ir sevišķi sarežģīts.

Valdība jau sen bazūnē domu, ka milzīgā ekonomiskā krīze, kas pirms pāris gadiem valsts nacionālajam kopproduktam lika sarukt par veseliem 18 procentiem, ir beigusies, lai arī iedzīvotāju maciņi lielākoties īpaši biežāki nav kļuvuši. Tomēr valdības gaitēnos doma par krīzes izbeigšanos ir radījusi manāmu euforiju, un vairākas valdības ministrijas ir iesniegušas budžeta prasības, kas teju par pusmiljardu latu pārsniedz summu, kuŗu Finanču ministrija uzskata par pieejamu 2014. gadā.

Ar ko iesākt? Sāksim ar to, ka Finanču ministrija nesen veica aptauju, lai uzzinātu, ko par budžeta prioritātēm uzskata valsts iedzīvotāji un ne tikai viņi. Ministrija vēstī, ka aptaujā piedalījies 5281 dalībnieks no 20 valstīm, tātad - procesā ir piedalījušies arī Latvijas valstspiederīgie, kuŗi dzīvo citur.

Kādas tad nu ir aptaujas respondentu prioritātes? Pirmajā vietā: „Aizsardzība: Jaunas tehnikas iegāde, papildu finansējums NATO u.c.” Otrā vietā: „Drošība: ugunsdzēsēju un policistu atalgojums, jaunas glābšanas un policijas tehnikas iegāde u.c.” Un trešajā vietā: „Darbaspēka nodokļu samazināšana, iedzīvotāju ienākumu nodokļa likmes pazīšana.” Tā teikt, kandidātos aptaujā paliek tādas temas kā „Sociālās vienlīdzības mazināšana”, „Ienākumu nevienlīdzības mazināšana”, „Veselības aprūpe”, „Izglītība”, „Kultūra” un arī „Valsts pārvalde”.

Aptaujas rezultāti ir visnotaļ

savdabīgi. Ministrijas mājaslapā par aptaujas metodoloģiju nekas sīkāk nav paskaidrots, taču ir grūti ticēt, ka joprojām visai trūcīgā valstī iedzīvotāju vairākuma ieskatā galvenais budžeta jautājums ir valsts aizsardzība. Protams, aizsardzība ir būtiska, bet Latviju neviens patlaban neapdraud un galvenā ārvalstu misija, kuŗa mūsu valsts kaŗavīri piedalās, proti, misija Afganistānā, pakāpeniski iet uz beigām. Arī ugunsdzēsēji un policisti valstij ir vajadzīgi, un pēdējā laikā tieši ugunsdzēsējiem ir bijis ļoti redzams darbs, gan dzēšot masīvo ugunsgrēku Rīgas pili, gan reaģējot uz skābekļa balonu uzsprāgsanu Stradiņa slimnīcā, kad nopietni, lai gan ne gluži iznīcinot bojāts viens no slimnīcas korpusiem. Paldies Dievam, neviens minētajos incidentos nav gājis bojā, un paldies ugunsdzēsējiem, kas steidzās talkā. Taču kopumā - vai viņu algas tiešām ir būtiskākas, piemēram, par skolotāju vai ārstu un medicīnas māsu algām? Stradiņa slimnīcas nelaimes gadījumā tieši ārstiem un māsīņām bija būtiska loma, no minētā korpusa evakuējot akūti slimus pacientus un darot visu, lai nomierinātu tos pacientus, kuŗiem balonu uzsprāgsana izraisīja pamatīgu psiholoģisko šoku.

Daļēji uz minētās aptaujas pamata, daļēji izmantojot konkrētu punktu sistēmu, valdība ir izstrādājusi 2014. gada valsts budžeta prioritātes. Pirmajās trīs vietās Aizsardzības ministrijas prasības - mechanizēt Nacionālo bruņoto spēku brigādi, uzturēt Nacionālos bruņotos spēkus un pārvaldīt ministrijas īpašumus (pirmā prioritāte), attīstīt jaunatnes valstiskās audzināšanas sistēmu (otra prioritāte); tālāk Zemessardzes spēju stiprināšana, efektīvas rezervju sistēmas pilnveidošana un Nacio-

nālo bruņoto spēku uzturēšana (trešā prioritāte). Arī piektajā vietā ir Aizsardzības ministrijas prasība - valsts kiberdrošības stiprināšana.

Ceturtajā vietā pēc punktu skaita ir Labklājības ministrijas piedāvātā dažāda veida valsts pabalstu sistēmas pilnveidošana. No sestāslīdzdesmitajai vietai savukārt ir reemigrācijas plāna atbalstīšana (Ekonomikas ministrija), sadarbības stiprināšana darbā ar diasporu (Ārlietu ministrija), vēlreiz reemigrācijas plāna atbalstīšana (Sabiedrības integrācijas fonds) veselīga dzīvesveida veicināšana (Sabiedrības integrācijas fonds), un Latvijas ārējo ekonomisko pārstāvību tīkla nodrošināšana un paplašināšana (Ekonomikas ministrija).

Vieglī pamanāms, kuŗas ministrijas šajā desmitniekā nav pārstāvētas. Tur nav, piemēram, Izglītības ministrijas, kuŗai skolotāju algas un skolu sistēmas pilnveidošana ir ļoti aktuāls jautājums. Nav Veselības ministrijas, kuŗai jādama par slimnīcu sistēmu, kā arī, piemēram, par medikamentu kompensēšanas kārtību. Savas prioritātes noteikti ir arī Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai, kā arī Kultūras ministrijai un Zemkopības ministrijai. Kopumā ar punktu sistēmas palīdzību noteiktas veselas 245 prioritātes, bet tāds nu ir pirmais desmitnieks.

Nacionālos bruņotos spēkus jau minēju, bet kā īsti uztvert jēdzienu „jaunatnes valstiskās audzināšanas sistēma”? Paskaidrots, ka runa ir par fizisku veselību, kas, protams, ir svarīgi, jo arī pie mums, tāpat kā Amerikā, jauniešu aptaukošanās ir visai nopietna problēma, bet anotācijā ir minēta arī „patriotiskā audzināšana,” un tas jau ir stipri udeņaināks jēdziens, jo patrio-

tisms tomēr ir visnotaļ subjektīva *materija*.

Savukārt reemigrācijas plāns un sadarbība ar diasporu - tie ir jautājumi, kas saistāmi nevis ar Latvijas iedzīvotājiem, bet gan ar valstspiederīgajiem, kuŗi dzīvo ārpus mūsu valsts robežām. Diez vai viņi prioritāšu sarakstā ir pelnījuši augstāku vietu par mūsu pašu valsts pensionāriem un trūcīgajiem cilvēkiem. Tāpat daudz runāts par Latvijas ievērojamo demografisko problēmu, un arī tā ir joma, kas prioritāšu galvagalā neparādās.

Tiesa, ar punktiem noteiktas prioritāšu saraksts nebūt nav akmenī iecirsts, lielākoties jau tāpēc vien, ka ministrijas, kā jau minēts, ir pieprasījušas pusmiljardu latu, bet kopējā finanču katlā ir tikai 75,5 miljoni latu. Finanču ministrijas pārstāve Baiba Bāne plašsaziņas līdzekļos ir sacījusi, ka šī summa būšot jālidzsvaro starp nodokļu samazināšanu, jaunām politiskām iniciatīvām, pašvaldību budžetu stabilizēšanu u.tml.

Valsts un valdības prioritātes ir skaidri noteiktas arī citos dokumentos, tostarp valdības deklarācijā, Nacionālajā attīstības plānā un citur. Runa tur ir par tādiem jautājumiem kā sociālās nevienlīdzības mazināšana, latviešu nācijas, valodas un kultūras attīstīšana, tautas ataudzes veicināšana un tiesiskuma pilnveidošana. Savukārt Finanču ministrijas izplatītajā prioritāšu sarakstā šie jautājumi ierindoti krietni zemāk nekā jau minētie.

Ļoti iespējams, ka reiz pienāks brīdis galīgajai sarunai par nākamā gada valsts budžetu, punktotos pamatotais prioritāšu saraksts nopāks atkritumos, jo galu galā ministriem un pēc tam arī Saeimai būs jāvienojas par krietni mazāku finansējumu, nekā ministrijas ir pieprasījušas, un nāksies atteikties no ļoti daudz kā, kas minēts prio-

ritāšu sarakstā. Finanču ministrijas (un arī tā dēvētā Pārresoru koordinācijas centra) mehāniskā pieeja prioritāšu noteikšanai varbūt ir loģiska tādā nozīmē, ka to var uzskatīt par daudz maz objektīvu, taču tā arī liecina par diezgan lielu plaisu starp valsts iedzīvotājiem (ja arī viņi ir aptaujāti) un tiem, kas dzīvo valsts pārvaldes maizē.

Manuprāt, nevar mūsdienu Latvijai būt lielākas prioritātes par **nabadzības samazināšanu**. Tas nozīmē zemākus nodokļus un augstākus pabalstus, bet tas nozīmē arī nodarbinātības veicināšanu, lai vairāk cilvēku var atrast darbavietas ar labāku atalgojumu. Tas arī palīdzēs risināt tā dēvēto reemigrācijas jautājumu, jo nav šaubu, ka ārzemēs patlaban dzīvo krietni daudz Latvijas iedzīvotāju, kuŗi tikpat labprāt dzīvotu un strādātu mājās, kur ir ierastā vide, radinieki un viss pārējais.

Protams, **valsts aizsardzība** ir būtiska, un finansējums šajā jomā ir jāpalielina kaut vai tāpēc, ka Latvija joprojām ir visai tālu no NATO prasības - dalībvalstīm aizsardzībai vēltīt vismaz divus procentus no kopprodukta. Taču tas nevar notikt, tā teikt, uz civiliedzīvotāju rēķina, jo ko gan kādam dod labāk apbruņota armija, ja viņš nevar atļauties ne apmeklēt ārstu, ne nopirkt nepieciešamās zāles? Ko dod plašāks atbalsts diasporai, ja 1. septembrī kārtējo reizi ļoti daudziem valsts iedzīvotājiem būs grūtības saviem bērniem nodrošināt visu, kas ir vajadzīgs jauna skolas gada sākumā?

Vārdu sakot, ir mērīts vienreiz, bet jāatceras senais teiciens, proti, vajag septiņreiz nomērīt, pirms ķeras pie griešanas. Budžetā naudas ir un būs tik, cik tās tur ir un būs, bet lēmums, ko ar pieejamo naudas summu darīt, - nevar būt mehānisks.

Kārlis Streips

Mans nams ir mana pils

Ar architektu un būvinženieri Jāni Freiju tikās Armīda Priedīte

Pēc ilgās promienes svešumā, kur pagājuši skolas un studiju gadi, Jānis Freijs ar dzīvesbiedri Izoldi atkal ir savā tēvmē Latvijā. Pagājuši jau desmit gadi, kopš abi atkal elpo Latvijas gaisu. Dzīvojot Amerikā, viņi vienmēr domājuši, ka vecumdienas noteikti pavadīs Latvijā. Varbūt būtu atgriezušies krietni agrāk, taču Jānim Amerikā bija sava arhitektūras prakse. Vajadzēja pabeigt ar to saistītos darbus, nokārtot saistības, nomaksāt visus nodokļus. Un tikai tad kā brīvi putni viņi varēja pamest Nūdžersiju, lai ar visu savu iedzīvi pārceltos uz dzīvi Latvijā. Iejušu te esot uzreiz. Jo šī taču ir viņu dzimtā zeme. Īstā un vienīgā.

Vai pirms atgriešanās uz pastāvīgu dzīvi jūs Latviju apmeklējāt bieži?

Ļoti bieži. Gadā vismaz trīs reizes. Gribējās ar Latviju iepazīties labāk. Turklāt vajadzēja kārtot savulaik vecmāmiņai piederošo īpašumu atgūšanu. Un tas, kā zināms, ir ļoti liels, darbietilpīgs process. Taču izdarīt to vajadzēja. Tagad tur dzīvo mūsu meita Elizabete. Pagājušā gada oktobrī viņa ar savu meitu (mūsu mazmeitu), ar visiem suņiem, kaķiem un jūrascūciņām, ar visu iedzīvi pārcēlās uz pastāvīgu dzīvi Latvijā. Dzīvo tagad pati savā mājā Majoros. Un ir ļoti, ļoti apmierināta ar savu lēmumu.

Vai tad, kad pārcēlāties uz dzīvi Latvijā, bija iespēja sevi izteikt profesionāli?

Atgriezies Latvijā, es aizgāju pensijā, taču nespēju sēdēt mājās un nekā nedarīt. Pēc izglītības esmu arhitekts un arī būvinženieris. Kopīgi ar vienu grāmatvedi nodibinājām savu firmu. Ar manām tehniskajām zināšanām vien nebūtu pietiekami. Vajadzēja cilvēku ar grāmatveža zināšanām, turklāt tādu, kam varu uzticēties. Tā kā mūsu firmas darbs bija saistīts ar celtniecību, vajadzēja sertificētu būvinženieri. Es biju ieguvis izglītību Amerikā. Ko darīt? Pieņemt darbā kādu, kuram ir Latvijā iegūts sertifikāts? Tas būtu diezgan mulķīgi. Pateicu: es pats! Samācīšos visus likumus un nokārtošu eksāmenu. Tā arī izdarīju. Pirms tam no augstskolas Amerikā nācās dabūt visus attiecīgos dokumentus, lai pierādītu tur iegūto izglītību. Es ļoti, ļoti priecājos, ka Latvijā uz šiem jautājumiem skatās stingri. Nokārtojot arī mutvārdu eksāmenu. Reiz bija kurioza situācija. Gadus septiņdesmit piecus vecs būvinženieris man vaicāja, kādēļ es savos gados vēlos šeit iegūt sertifikātu! Gribējās uzdot viņam līdzīgu jautājumu.

Vai Amerikā jūs savā profesijā daudz izdarījāt?

Ļoti daudz esmu tur strādājis. Taču, manuprāt, tie bija nenozīmīgi darbi. Komerciāli. Tie nebija, kā mēdz teikt, dvēselei. Nebija tādu darbu, kurus varētu sevi izteikt, pierādīt caur izjūtām, caur sirdi. Toties šeit, Latvijā, Nītaurē, ir manis izlolots namiņš. Tik daudz šajā projektā

2002. gada jūlijā

esmu ielicis! Viss ar roku darināts. Īsts sirds darbs! Te visi jūtas labi.

Čaka ielā uz kāda nama ir uzraksts: „Mans nams ir mana pils.” Patikami, ja arhitekts var tā sacīt par savu izloloto projektu.

Esmu redzējis šo namu. Pilnīgi pareizi: mans nams ir mana pils.

Kādi nami jūs Rīgā priedē no profesionālā viedokļa?

O! Tādu ir ārkārtīgi daudz! Kaut vai tepat, mums līdzās, uz Akas un Gertrūdes ielas stūra, pašlaik tiek renovēts arhitekta Laubes projektētais nams. Tas vien ir ko vērts! Nevar pat izstāstīt, cik Rīgā ir daudz patiesi skaistu namu!

Vai šovasar Dziesmu svētkos bijāt?

Tas fiziski būtu par grūtu. Turklāt daudz varēja skatīties televīzijā. Taču gājienam gan noskaidrojāmies klātienē. Toties mūsu meita bija Dziesmu un deju svētku dalībniece! Tautasdejas viņa dejo jau sen un, pārcēlusies uz Latviju, dejo joprojām. Dziesmu svētkos viņa piedalījās ar Jūrmalas deju kopu "Taka".

Kā jums, Latvijā dzīvojot, pietrūkst?

Daudzu namu kāpnēm nav margu, pie kā pieturēties. Tas ļoti apgrūtina uzkāpšanu pa kāpnēm. Amerikā margas ir paredzētas būvlīkumos. Citādi nemaz nav iespējams dabūt atļauju un māju nodot lietošanā. Un dzelzceļa stacijas peroni Rīgā (un ne tikai)! Tas ir kā murgs! Dau-

dziem cilvēkiem (runa nav par jauniem, veselīgiem un spēcīgiem) grūti iekāpt vilcienā un grūti no tā izkāpt. Gandrīz vai jāpūš! Nekur pasaulē tā nav. Visur no perona, bez kāpšanas pa vagona pakāpieniem, var iekļūt vilcienā. Vai kādreiz par to padomās tie, no kuriem atkarīga peronu pārbūve?... Mēs uz Jūrmalu braucam ar vieglo automašīnu.

Jānis Freijs: *“Man visvairāk nepatīk, ka tiek sabojāta latviešu valoda, ko tik daudzus gadus esam centušies uzturēt. Tagad ļoti bieži tiek lietoti angļu vārdi. Gaužām reti, piemēram, var dzirdēt (un lasīt rakstītu) vārdu “birojs”. Visur tikai: “ofiss”! Tas ir visbiežāk lietotais no angļu valodas patapinātais vārds. Un tādu nav maz.”*

Vai, jūsuprāt, Latvija ļoti amerikānizējas? Pirms desmit gadiem Latvijā ar ļoti lieliem panākumiem demonstrēja dokumentālu filmu „Atrasts Amerikā”. Tās režisors Sandris Jūra toreiz intervijā man sacīja, ka latvieši ir apsēsti ar amerikāņiem. Piekrītat?

Ne tikai Latvija! Visa Eiropa ir apsēsta! Man visvairāk nepatīk, ka tiek sabojāta latviešu valoda, ko tik daudzus gadus esam centušies uzturēt. Tagad ļoti bieži tiek lietoti angļu vārdi. Gaužām reti, piemēram, var dzirdēt (un lasīt rakstītu) vārdu *birojs*. Visur

Mans nams ir mana pils

tikai: *ofiss*! Tas ir visbiežāk lietotais no angļu valodas patapinātais vārds. Un tādu nav maz.

Protams, arī latviešu valoda ar gadiem mainās. Mēs Amerikā runājam tā, kā savulaik bija runāts Latvijā Ulmaņlaikos. Taču Amerikā dzīvojošie latvieši, iebrāukuši Latvijā, nereti kritizē valodu, kāda te skan. Šeit, lūk, runājot nepareizi! Tā nav! Man nav pieņemama nemitīgā Latvijas latviešu kritizēšana! Sevišķi tas izpaužas pirmajos neatkarības gados. Atbrauca uz Latviju ciemos un uzvedās ļoti pašapziņīgi, gribēja visus šeit mācīt, kā runāt un kā dzīvot. It kā Latvijā visi būtu mulķi! Varu saprast, ka šejienes latviešiem no Amerikas atbraukušie latvieši toreiz bija līdz kaklam. Es vienmēr visiem saviem draugiem, kas atbrauca ciemos no Amerikas, teicu: „Jūs šeit uzvedaties tā, it kā būtu pārrāki! Jūs neesat pārrāki!” Domāju, ka tagad, divdesmit gadus vēlāk, Amerikas latvieši šajā ziņā ir nomierinājušies. Pulkstenis sāk griezties uz otru pusi. Man vienmēr ir gribējies Amerikas latviešiem sacīt, ka viņi gan visu ir pārņēmuši no amerikāņiem. Amerikas latvieši man ne reizi vien ir vaicājuši, kā es sadzīvoju ar Latvijas latviešiem.

draugi man ir šeit, vietējie. Nekādu problēmu.

Vai arī jūs meita šeit, Latvijā, ir ļoti iejutusies?

Elizabete ir ļoti laimīga, ka pārcēlusies uz dzīvi Latvijā. Viņa ārkārtīgi labi šeit jūtas un ir uz palikšanu. Tāpat mazmeita, kurai ir trīspadsmit gadi. Dzīmusi Amerikā, bet jūtas un domā tā, it kā būtu dzimusi šeit, Latvijā. Viņa labi runā gan latviski, gan angļiski. Negrib mācīties internacionālajā skolā, viņai patīk iet latviešu skolā. Mūsu znots pašlaik strādā Sauda Arabijā, viņš ir inženieris. Arī viņš gribētu palikt Latvijā. Starp citu, viņš ar mūsu meitu laulājās baznīcā šeit, Latvijā.

Lai Latvija kļūtu latviskāka, ar Dziesmu un deju svētkiem reizi piecos gados vien ir par maz...

Latviešiem par to ir vairāk jādomā. Jārūpējas. Nevajag amerikānizēties! Valodā, uzvedībā, kultūrā. Esmu pārliecināts, ka Latvija uzplauks. Esmu pilnīgi par to pārliecināts!

Jums ir bijusi iespēja salīdzināt medicīnisko aprūpi Amerikā un Latvijā.

Teikšu, ka šeit ārsti ir labāki nekā Amerikā. Jo Amerikā medicīnu studē ar domu kļūt stāvus bagātiem. Latvijā uz Medicīnas fakultāti iet aiz mīlestības un interese. Latvijā ārsti ir iejutīgāki, cilvēciskāki. Un arī labi sava aroda speciālisti. Pat agrākos gados, kad šeit vēl nebija pieejama tāda aparātūra, kāda tagad ir ārstu rīcībā, ārsti veica īstus brīnumdarbus. Un, kā jau teicu, ļoti daudz nozīmē viņu patiesi cilvēciskā attieksme pret pacientiem. Vienīgi... Veselības jomā valsti nav isti kārtības. Nav viegli piekļūt pie ārstiem. Rajonos nav speciālistu vai arī tālu jābrauc pēc medicīniskās palīdzības. Ik dienu par to dzirdam.

Veselības ministri nāk un iet, bet labāk nekļūst. Drīzāk – pretēji.

Ārsti diemžēl tur nav pie vainas.

...Mūsu saruna notika Freiju Rīgas centra dzīvoklī, kas, protams, pārbūvēts un iekārtots pēc arhitekta Jāņa Freija ieceru. Un te jau arī var sacīt: „Mans nams ir mana pils.”

Priecājos, ka mani sarunbiedri ir pozitīvi domājoši latvieši. Un galvenais – optimisti.

(Nobeigums no Nr. 29)
Aivars Sinka

Aizvien ar dziesmu vairogu

Vēsturisks pārskats par Dziesmu svētkiem un Dziesmu dienām Eiropā ārpus Latvijas no 1946. līdz 1989. gadam

VI Eiropas Dziesmu svētki

Piedāvājums rīkot Sesto Eiropas Dziesmu svētkus Helsingborgā jau bija gatavs tūlīt pēc Lidsas svētkiem 1982. gadā, bet starplaikā PBLA bija divas reizes rīkojusi dziesmu dienas Minsterē. Tomēr pēc septiņu gadu pārtraukuma Eiropas latvieši atkal paši rīkoja svētkus. Un tā ir sanācis, ka (līdz šim) pēdējie Eiropas latviešu Dziesmu svētki notika Zviedrijā 1989. gadā, no 30. jūlija līdz 2. augustam.

Gunārs Pāvuls uzņēmās rīcības komitejas priekšsēža amatu. Atbildīgie par mūzikālo programmu bija Lilija Zobens, Andris Vitolinš un Gunars Zvejnieks. Pāvuls paziņoja - kaut iepriekšējo septiņu gadu laikā notikušas divas mākslinieciski bagātas PBLA rīkotas dziesmu dienas, šoreiz uzsvars būs tieši uz Eiropas latviešu mākslinieku devumu.

Rīkotāji, protams, nebūtu varējuši zināt, cik ļoti Latvija mainīsies šajā laikā posmā starp LAK EC lēmumu rīkot svētkus 1987. gada oktobrī un svētku atklāšanu. Svētki notika vēstures posmā starp Tautas frontes rīkoto masu manifestāciju Daugavmalā 1989. gada martā un LPSR Augstākās Padomes lēmumu 1990. g. 15. februārī atjaunot Latvijas valstisko suverēnitāti. Skatoties atpakaļ, varētu likties, ka šis moments bijis tikai pāris soļi pirms brīvības atgūšanas, taču tolaik nemaz tā nešķita. Līdz VI. Dziesmu svētkiem vēl nebija īstenojies neatkarīgas valsts atgūšanas sapnis, bet svētku saime tomēr varēja priecāties par to, ka Latvijas koŗi, māksli-

Rīcības komitejas priekšsēdis Gunārs Pāvuls ar Latvīšu izcelsmes Zviedrijas valdības pārstāvi Lailu Freivaldi. Freivalde svētku laikā bija tieslietu ministre, bet vēlāk kļuva arī par ārlīetu ministri

no okupācijā pastāvētu, lai šīs divas nelaimes izdzīvotu, ir nepieciešams gandrīz vai pārlaiciģs spēks un gudrība." Svētkos apsveica arī Zviedru valdības pārstāve, latviete Laila Freivalde. Atklāšanas koncerta mūzikālo daļu veltīja komponistam Jānim Mediņam, kuŗam tuvojās 100 gadu dzimšanas atcere.

Kuplo 338 balsu kopkōri bagātināja Latvijas koŗi: Latvijas Universitātes „Juventus” un kamerkoŗis „Lauda” (diriģenti Juris un Uldis Kokari). Starp virsdiriģentiem aicināja Juri Kļaviņu, koŗa „Juventus” galveno diriģentu. Atskaņoja Jāņa Mediņa kantātes „Dievgalda liturģija” pirmatskaņojumu. Dziedāja: „Lauda” un koŗis „Dūdas” no

sniedza aktieŗu trupas no Minsteres, Stokholmas un Rīgas.

Par svētkiem Jānis Andrups *Brīvās Latvijas* slejās rakstīja: „Tikšanās Helsingborgā 6. Eiropas latviešu Dziesmu svētkos apvārsņa ziņā bija plašāka nekā jebkad agrāk. Pirmo reizi trimdā satikās tēvzemes koŗi ar trimdas dziesmu talciniekiem, šķirtie brāļi un māsas pēc 45 atšķirtības gadiem sastapās svētku saimē un sajuta, ka viņus īstenībā nešķir varmācīgi novilkās robežas vai uzspiestie svešu varu zīmogi, bet dziļi vieno savas tēvzemes, savas tautas un valsts nākotnes likteņi. Tā bija brīnišķīga tikšanās kopīgu mērķu un sirdis izjūsta zvēresta zīmē.”

Jau gadu vēlāk trimdas koŗi,

Foto: Uldis Grasis

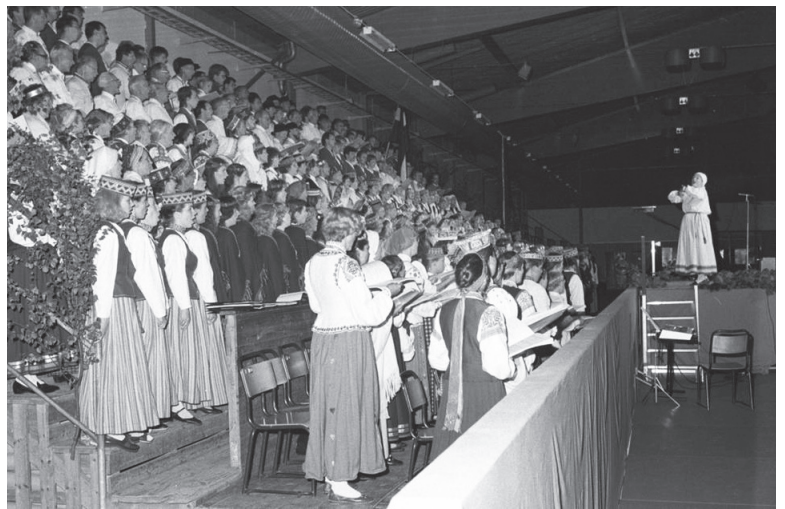

Foto: Uldis Grasis

Lilija Zobens diriģē kopkōri

kās partijas, korporācijas, juristi, zobārsti un ārsti, jaunieši, ģimnazisti un vēl, un vēl. Notika gājieni, demonstrācijas, uzstāšanās ārzemniekiem, pat ielu koncerti. Tauta satikās, svinēja un dziedāja. Nav arī bijis vietas pieminēt visus varoņus: māksliniekus un rīkotājus, kuŗi pašizliedzīgi un bez atalgojuma padarīja to visu iespējamu.

Eiropas dziesmu dienas un dziesmu svētkus raksturoja gluži vienkārša vēlme sanākt kopā apstākļos, kad tauta bija izkaisīta pa visu pasauli un tās nākotne bija zem jautājuma zīmes. Svētku vērtību pastiprināja uzsvars, ko rīkotāji un mākslinieki lika ne tikai uz koncertiem un izrādēm, bet arī uz jaunu latviešu kultūras mantojuma radīšanu. Tas viss, protams, bija daļa no cīņas lai latviešu tauta un kultūra izdzīvotu. Jānis Andrups *Brīvā Latvijā* 1989. gada augustā aprakstīja šo motivāciju: „Pati lielākā un svarīgākā pulcēšanās trimdā ir Dziesmu svētki. Tie liek atbalsoties katra garīgi modra latvieša sirdī kādam zvanam, kas dun no neredzamas svētnīcas torņa un sasauc mūs visus kopā. Tautai, kas iedzīta tik apdraudētās likteņa spilēs kā latvieši, ir svarīgi pulcēties, lai apzinātu savas aizstāvamās robežas, savu spēku un draudīgās briesmas. Šāda tikšanās vajadzīga ne tikai priekam, bet vairāk gan likteņa draudu pārspēšanai.”

No 1946. gada „dīpišu” laikiem līdz pat 1989. gadam latvju tautai draudēja eksistenciālas briesmas, un dziesmu svētki tai palīdzēja izdzīvot. 1999. gadā, desmit gadus pēc Helsingborgas svētkiem, to rīkotājs Gunārs Pāvuls *Brīvās Latvijas* slejās rakstīja: „Paliksim ticībā, ka nekad nerīkosim 7. Eiropas latviešu dziesmu svētkus.” Ar to viņš pauda cerību, lai latvieši nekad

vairs nebūtu bēgļu tauta.

Taču laiki mainās un maināmie arī mēs. Tagad, neatkarības apstākļos, desmitā daļa tautas mīt ārzemēs un, dzīvodama ārzemēs, varētu arī pazust. Vai droši varam teikt, ka tauta nav briesmās un ka arī turpmāk nebūs derīgs dziesmu vairogs?

....rūpēsimies par to, lai tie, kas nāks pēc mums, arī par mūsu laikmetu varētu sacīt: „Tautu izglāba dziesmu gars!” (Vaira Viķe-Freiberga).

Avoti:

- Jaunā Gaita* (vairāki nr.)
- Latvju Mūzika* (vairāki nr.)
- Londonas Avīze* (vairāki nr. – pieejami www.periodika.lv)
- Brīvā Latvija* (vairāki nr. – pieejami www.periodika.lv) arī www.brivalatvija.lv
- Lielbritānijas Latviešu dokumentācijas centrs un arhīvs
- Valentīna Bērzkalna grāmata – „Latviešu dziesmu svētki trimdā” (1946-1965)
- Bīskaps Jānis Jērumas-Grinbergs vēl nepublicēts raksts „Anglijas latviešu dziesmu dienas no 1949. līdz 1986. gadam” (domāts grāmatai „Latvieši Lielbritānijā”)
- Timekļa vietne: „DP Albums” <http://www.dpalbums.lv/>
- Dienas intervija ar Jāni Muchku – 1997. gada 24. maijā – „Kā latvieši Gotlandē taisīja tiltu”
- ELJAs Informācija*: 97. nr.
- Alberta Spoģa grāmata – „Minsteres Latviešu Ģimnazija izdzīvoja”
- Intervija ar Annu Muchku timekļa vietnē: „Latvijas ļaudis – virtuālā enciklopēdija” http://gramata21.vip.lv/oldda-ta/users/muhka_anna/p1.html?language=lv
- Virtuālā enciklopēdija „Latvijas ļaudis” www.latvijaslaidis.lv
- Universitas* Nr. 60, publicēts 1987. gada rudenī

Foto: Uldis Grasis

Koŗis „Juventus” brīvdabas koncertā

nīeki un skatītāji varēja vienoties kopīgā dziesmā ar to tautas daļu, kas bija palikusi dzelzs priekšvara rietumu pusē.

Iepriekšējā nedēļā, no 23. līdz 28. jūlijam, notika politiski nozīmīgais 8. Vispasaules latviešu jaunatnes kongress Somijā. Kongresā piedalījās arī liela grupa jauniešu no Latvijas. Dziesmu svētku atklāšana bija saskaņota ar 8. Vispasaules latviešu jaunatnes kongresa nobeigumu Somijā.

Atklāšanas sarīkojumu 30. jūlijā Helsingborgas pilsētas namā ievadīja LAK EC priekšsēdis Jānis Ranka, aicinot uz brīdi aizmirst ikdienas rūpes un kopīgi iedzīvoties svētkos kā mūsu „tautas gara parādē”. Ranka sacīja: „Lai svešumā

Vācijas, diriģents Marks Opeskins. Folkloristu vidū bija divi Latvijas ansambļi: brāļi Muktupāveli un folkloras ansamblis „Senleja”. Rokvakarā brīvā dabā uzstājās ne tikai trimdas „Ludvigs dzird”, Pāvils Johansons un „Skandals”, bet arī Latvijā ļoti pazīstamie ansambļi: „Remix”, „Jauns Mēness” un „Jumprava”. Koncertā „Seši latviešu skaņraži” spēlēja ne vien trimdas un pirmskaŗa Latvijas komponistu darbus (piemēram, Londonā dzīvojošā Eduarda Šēnfelda kompozīcijas), bet arī Romualda Kalsona skaņdarbus. Dzejas rītā uzstājās seši Zviedrijas latviešu dzejnieki (ieskaitot Veroniku Strēlerti) un divi Latvijas dzejnieki (Uldis Bērziņš un Māra Zālīte). Teātra izrādes

ansambļi un diriģenti varēja piedalīties 20. Vispārējās Dziesmu svētkos Rīgā. Jānis Jērumas-Grinbergs aprakstītais „Dziesmu svētku karuselis” joprojām griezās un atkal uzņēma apgriezienus.

Svešumā satiekas tauta Brīvības dziesmā; Dziesmota tikšanās ļauta – Vienības liesmā... (Alberts Spoģis *Dziesmu Svētku Vadonī*).

Tauta briesmās, tauta dziesmās

Šajā rakstā nav pieticis vietas pieminēt visus koncertu un sarīkojumu veidus aprakstītajos dziesmu svētkos un dziesmu dienās. Svētkos satikās un atsevišķus sarīkojumus izkārtāja gaidas un skauti, politi-

PA RĪGAS VĒSTURES TAKĀM

Viņi ir to pelnījuši!

Par latviešu architekta Pēteru Sauliņu un vācu renesanses mākslinieka Albrehta Dīrera ielu Vecrīgā

Par Pēteru Sauliņu ielu

2004. gadā Grēcinieku ielā 11a (līdzās Sv. Pēteru baznīcai) tika uzcelts biroju un dzīvokļu nams (arch. E. Treimanis), un abpus ēkas starp Grēcinieku ielu un Pēteru baznīcas ielu izveidojās divas jaunas bezvārda ieliņas. Viena, kas tuvāk Pēteru baznīcas tornim, ir apm. 20 soļu (apm. 17m) gara, otra - iepretī Pēteru baznīcas dienvidu ieejai altārdaļā - apm. 25 soļus (apm. 21 m) gara. Abās ieliņās nav adrešu, un tām joprojām nav arī nosaukumu.

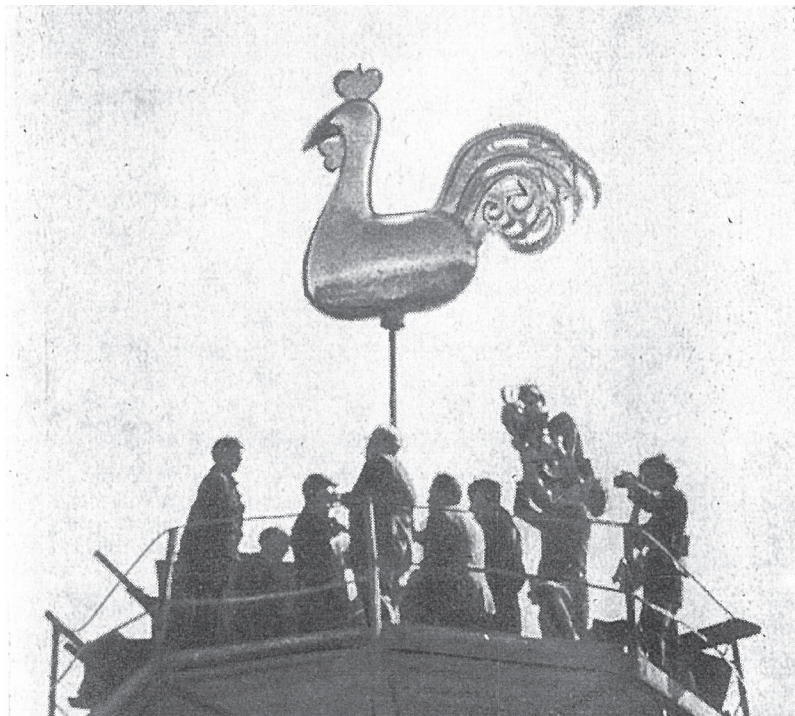
Pirms vairākiem gadiem man radās doma, ka bezvārda ieliņu, pa kuŗu no Grēcinieku ielas labi redzams atjaunotais Pēteru baznīca tornis (starp ēkām Grēcinieku ielā 11 un 11a), būtu labi un taisnīgi nosaukt par Pēteru Sauliņa ielu, jo arhitekts Pēteris Sauliņš (1910-2000) bija tas, pēc kuŗa projekta tika rekonstruēta kaŗā sagrātā Sv. Pēteru baznīca, un tieši viņš, atkārtotot senu tradīciju, 1970. gada 21. augustā izdzēra kausu šampanieša, sēžot uzstādītā gaiļa mugurā baznīcas torņa smailē (104 m augstumā!). Daudziem rīdziniekiem un arī man tas bija savīļņojošs brīdis. Tūdaļ pēc tam vējradī - gaili pacēla līdz projektētajam 123,25 m augstumam. Sv. Pēteru baznīcas rekonstrukcijas projekts (1954, 1967-1970, līdzautors arch. G. Zirnis) un baznīcas unikālā torņa veidojums bija architekta P. Sauliņa galvenais darbs.

Pēteris Sauliņš (1910.13.08.-2000.06.06.) studējis LU Arhitektūras fakultātē (1933-1950) pie arch. P. Kundziņa un arch. S. Antonova. Līdztekus studijām strādājis Rīgas pilsētas būvvaldē par tehniķi (1936-1940), Pieminēkļu valdē - kaŗā nopostīto arhitektūras pieminekļu apzināšanā (1941). Pēc kaŗa strādājis Kultūras pieminekļu restaurācijas projektēšanas kantorī (1952-1986, līdz 1970. g. vec. arch.). Izstrādājis restaurācijas projektu arhitektūras pieminekļiem „Trīs brāļi” Rīgā, Mazā Pils ielā 17,19,21 (1954-1957), Brāļu kapu plānojumam un kaplicai pie iejas no Varoņu ielas (1958).

Mūža nogalē - 1996. gadā pēc Sauliņa projekta (sadarbībā ar arch. I. Maurāni) tapusi Sv. Pēteru baznīcas koka kancele (agrāko vācu draudzes pārstāvju dāvinājums baznīcai). Esmu pārliecināts, ka arhitekts Pēteris Sauliņš ar savu mūža darbu Latvijas un Rīgas kultūras pieminekļu un it īpaši Sv. Pēteru baznīcas atjaunošanā būtu pelnījis šādu godu un piemiņu - Pēteru Sauliņa ielu Vecrīgā pie Sv. Pēteru baznīcas.

Par Albrehta Dīrera ielu

Otrai bezvārda ieliņai pie Sv. Pēteru baznīcas (starp ēkām Grēcinieku ielā 11a un 9), kas ir nedaudz garāka par iepriekš aprakstīto, derētu dot Albrehta Dīrera vārdu. Albrehts Dīrers (*Albrecht Dürer*, 1471.21.05.-1528.06.06.) ir pasaulslavens vā-

Pētergailis tiek pacelts torņa smailē. 1970. gada 21. augusts

cu renesanses gleznotājs, gravieris, tēlnieks, arhitekts un izgudrotājs.

Plašākai sabiedrībai varbūt mazāk zināmi Albrehta Dīrera sakari ar Rīgu. Par tiem savā 1931. gada publikācijā *Untersuchungen zur Lebensgeschichte Dürers* („Izmeklējumi Dīrera dzīvesstāstā”, Herdera biedrības un Herdera institūta Rīgā Rakstu ceturtais sējums Nr.1, G. Lofflera izdevniecība un grāmattirgotava Rīgā, 1931.g.) atgādinājis erudītais Rīgas pilsētas bibliotēkas ilggadējais (1904-1914) direktors Dr. h.c. Nikolajs Bušs (*Nicolaus Busch*, 1864.13.07.-1933.13.10.).

Četrdesmit gadus vēlāk - 1971. gadā - vēsturnieks un izcilais Rīgas pētnieks, bij. Rīgas pilsētas bibliotēkas (Rātsnamā) bibliotēkārš (1939-1941), tolaik Rīgas Galvenās arhitektūras plānošanas pārvaldes Rīgas Pieminēkļu aizsardzības inspekcijas vēsturnieks un arhivārs Aleksandrs Jansons (1916.29.06.-1991.14.09.) par Dīrera sakariem ar Livoniju (Vidzemi) un Rīgu atgādināja publikācijā „Pa Dīrera pēdām Rīgā” (*Karogs*, 1971.g., Nr.11). Es tolaik biju jauns A. Jansona darbavietas un mācekļa - palīgs.

Abi vēsturnieki - N. Bušs un A. Jansons ar vēstures faktiem pamato pieņēmumu, ka laikā no 1522. gada augusta līdz 1524. gada svētbilžu grautiņiem Sv. Pēteru baznīcas Sv. Marijas kapellu rotājusi slavenā Nirnbergas meistara Albrehta Dīrera gleznāta altārglezna, kuŗā par Sv. Marijas pavadonēm Sv. Annu, Sv. Apoloniju, Sv. Agnesi, Sv. Doroteju un Sv. Barbaru attēlotas konkrētas personas - rīdzinieces ar altārgleznā attēloto svēto vārdiem no bagāto un dižciltīgo rīdzinieku Višu, Meiju un Kampenhauzenu ģimenēm, kuŗām vairākus gadu desmitus piederēja patronāta tiesības pār Sv. Marijas kapellu Sv. Pēteru baznīcā. Abu vēsturnieku ieskatā ir ļoti liela iespēja, ka no 1521. gada beigām

zināmie kolorētie spalvas zīmējumi, kuŗos attēlotas grezni tērpušās vidzemnieces, kas ilgu laiku nepareizi atšifrētas kā islandietes, jo 1521. gadā Dīrera rakstīto vāciski gotisko seno Vidzemes nosaukumu *Eifland* vai *Eiffland* vairākas paaudzes pēc tam nepareizi izlasījušas un sapratušas kā *Eisland*, *Eissland* - tas ir, Islande (arī *Karoga* publikācijā ir kļūda - *funff* nomainīti ar *s* un *ss*, ko autors A. Jansons izlaboja ar savu roku).

Savas publikācijas nobeigumā A. Jansons rezumē: „Līdz ar to ļoti interesantā Nikolaja Buša hipoteze par Albrehta Dīrera

Rīgas braucienā un viņa darināto altārgleznu Pēteru baznīcai paliek neatspēkota.”

Pat ja šī izcilo Rīgas pētnieku un vēsturnieku pamatotā hipoteze tiktu atspēkota (kas līdz šim nav noticis) un izrādītos, ka tā ir tikai skaista leģenda, manuprāt, bezvārda ieliņa pret Sv. Pēteru baznīcas dienvidu ieeju tās altārdaļā būtu pelnījusi nest dižā vācu renesanses mākslinieka Albrehta Dīrera vārdu, jo arī skais-ta leģenda dara dzīvi bagātāku.

Interesants fakts - reformācijas laikā bija ieliņa iepretim Sv. Pēteru baznīcas **agrākajai** dienvidu ieejai (kādas blakusdurvis

Varbūt šo ieliņu Rīgā netālu no mūsu “Radiem un draugiem” sauks Pēteru Sauliņa iela? Attēlā raksta autors Gunārs Armans

Albrecht Dürer. *Zwei Livländerinnen*. Aquarellierte Federzeichnung. Paris. L. 374.

dienvidjomā „iepretim rātes soļiem”, kuŗas pēc 1458. gada aizmūrētas. (P. Kampe, „Rīgas Sv. Pēteru baznīcas būvvesture”, *Senatne un Māksla*, 1939. gada III.) Ieliņa un aizmūrētās baznīcas durvis atradās iepretī Sv. Marijas kapellai ar vēlāko Albrehta Dīrera gleznoto altārgleznā. Šobrīd agrākās ieliņas vietu (tā tur bija vēl līdz 1941. gadam) atgādinā un iezīmē speciāli, ar gudru ziņu veidots stiklots ierāvums ēkas Grēcinieku ielā 11a fasādes vidusdaļā (paldies arhitektam E. Treimanim!).

Sagaidot 2014. - Rīgas kā Eiropas kultūras galvaspilsētas gadu, iespējamā Albrehta Dīrera iela pie Sv. Pēteru baznīcas atgādinātu Rīgas gadsimtiem senās saites ar Eiropas kultūru.

Meklēsim rakstos!

Gunārs Armans,
Rīgas pētnieks

P. S. Šo laikraksta numuru redakcija nosūta Rīgas pilsētas galvam Nilam Ušakovam un Rīga 2014 birojam.

NOVADU ZIŅAS

Kristiešu ceļi – uz Aglonu

Kājāmgājēju, nūjotāju un ritenbraucēju svētceļnieku grupas dodas uz Aglonu

Augustā visu kristiešu ceļi ved uz Starptautisko svētvietu - Aglonas Vissvētākās Jaunavas Marijas debesis uzņemšanas Romas katoļu baziliku. Jau 27. jūlijā uz Aglonu devās svētceļnieku grupas no Latvijas tālākiem punktiem – Liepājas un Ventspils. Vairāk nekā divu nedēļu laikā viņi mēros aptuveni 450 kilometrus, Aglonu sasniedzot 13. augustā.

Aglonas Vissvētākās Jaunavas Marijas debesis uzņemšanas Romas katoļu bazilika ir nozīmīgs Latvijas katoļu reliģisks centrs. Divsimt gadu jubilejā pēc titula „Aglonas bazilika” iegūšanas un Romas pāvesta Jāņa Pāvila II vizītes 1993. gada septembrī bazilika kļuvis par Starptautisku svētvietu, kas 15. augustā Vissvētākās Jaunavas Marijas debesis uzņemšanas svētkos pulcina gandrīz 300 000 svētceļnieku no Latvijas un ārvalstīm.

Liepājas svētceļniekus uz Aglonas baziliku jau 11 gadus vada Aizputes, Vecpils, Pāvilstas un Skrundas draudžu prāvests, Liepājas diecēzes jauniesu kapellāns Mariušs Kempa. Maršruts ir nemainīgs: Liepāja-Gavieze-Asīte-Nīgrande-Grīvaiši-Auce-Mežmalieši-Eleja-Bauska-Skaistkalne-Darbnīcas-Nereta-Alknište-Bebrene-Nīcgale-Kalupe-Višķi-Aglona.

„Šo gadu laikā Liepājas grupa svētceļojuma laikā iepazinusi daudzus laipnus un izpalīdzīgus cilvēkus. Viņi katru gadu jau ierastā datumā sagaida mūs. Svētceļojuma gaitā daudz laika veltām lūgšanām un garīgām pārdomām.

Aglonas Romas katoļu bazilika ir Starptautisks katoļu reliģisks centrs, kas Vissvētākās Jaunavas Marijas debesis uzņemšanas svētkos 15. augustā pulcē tūkstošiem svētceļnieku

Brīdis, kad pēc grūtā divu nedēļu ceļa parādās Aglonas bazilikas torņi smailes, ir ļoti emocionāls, un daudzu svētceļnieku acīs no savilņojuma sariesas asaras,” stāsta Mariušs Kempa.

Svētceļojumā uz Aglonu dodas ne tikai kājāmgājēji, bet arī ar velosipēdiem un autostopiem. Šogad pirmo reizi Rīgas kristieši rokās ņems arī nūjas, dosies nūjojot. Lai līdz tam visi varētu sagatavoties garajam svētceļojumam uz Aglonu, brīvdienās visi bija aicināti piedalīties nūjošanas treniņos Mežaparkā. Nūjotāji no Rīgas ceļā devās 4. augustā, viņus vada izdevējs un nūjošanas treneris Pēteris Aglonietis sadarbībā ar Latvijas Tautas sporta asociāciju.

Katru dienu nolēmuši pievārēt 32 kilometrus.

Savukārt „Radio Jelgava” sadarbībā ar Tallinas katoļu draudzi rīko autostopētāju svētceļojumu uz Aglonu. Starts dots 8. augustā. Tas notiek divās klasēs: profesionāļu un iesācēju. Profesionālie stopētāji ar autostopiem veiks maršrutu Tallina-Rīga-Jēkabpils-Līvāni-Aglona, bet iesācēji ceļā dosies no Rīgas. Aglonu plāno sasniegt 10. augusta vakarā. Līdz Vissvētākās Jaunavas Marijas debesis uzņemšanas svētkiem 15. augustā autostopētāji nolēmuši piedalīties Aglonas uzpošanas darbos.

Bet Talsu, Kandavas, Rojas un Dundagas draudžu prāvests Toms Priedoliņš rīko svētceļojumu no

Kolkas ar velosipēdiem. Katru dienu nobraucot ap 70 kilometru, Aglonu viņi cer sasniegt 13. augustā.

Katoliskā Baznīca šogad visā pasaulē svin Ticības gadu, tāpēc svētceļnieki ceļā uz Aglonu vēlas padziļināt un nostiprināt savu ticību.

Vissvētākās Jaunavas Marijas debesis uzņemšanas svētku 11. – 15. augusta programma Aglonas bazilikā:

11. augusts – svētdiena, slim-

niekiem veltītā diena

12. augusts – pirmdiena, ģimenēm veltītā diena

13. augusts – otrdiena

Svētā Meinarda lielie svētki

14. augusts – trešdiena

Vissvētākās Jaunavas Marijas debesis uzņemšanas lielie svētki

15. augusts – ceturtdiena

Vissvētākās Jaunavas Marijas debesis uzņemšanas svētku pēdējā diena.

Teksts un foto Valija Berkina

ZIŅAS ĪSUMĀ

Ministru prezidenta Valža Dombrovska Pateicības rakstu pēc centralizēto eksāmenu rezultātu paziņošanas saņēma 1304 vidusskolu absolventi. Par teicamām sekmēm mācībās, godalgotām vietām zinātniski pētniecisko darbu konferencēs un mācību priekšmetu olimpādās. Latvijas skolās vidējo izglītību ieguva 11 941 jaunieši.

Ministru kabinets jūlija beigās piešķir 1 281 506 latus pašvaldībām pavasara plūdu sekū kompensēšanai no līdzekļiem neparedzētiem gadījumiem. Vislielākā kompensācija – 198 433 lati paredzēti Daugavpīlij. Nodarīto zaudējumu kopējais apmērs gan ir 324 907 lati, no kuriem 12 300 lati bija nepieciešami ceļiem, 234 000 – dambja stiprināšanai, 21 000 – teritoriju sakārtošanai.

Rēzeknes dziedātāji, amatnieki, mākslinieki un sportisti 20. – 27. jūlijā piedalījās Eiropas tautu festivālā Luksemburgas pilsētā Šiflanžā (Schiffange). Festivāls katru gadu notiek citā valstī, 2008. gadā – Rēzeknē. Šoreiz dalībnieki sabraukuši no 15 Eiropas valstīm. Rēzeknieši uzstājās vairākos koncertos, piedalījās izstādē gadatirgū, dažādos konkursos un sacensībās.

Daugavpils pilsētas publisko bibliotēku 20 darbinieki piedalījās divu dienu starptautiskajā mācību seminārā „Bērnu lasīšanas intereses un perspektīvas. Bērnu psiholoģija” Zarasos (Lietuvā). Viņi iepazinās ar bērnu lasīšanas veicināšanas aktivitātēm un tradīcijām Lietuvā, kā arī apskatīja Lietuvas galvaspilsētas Viļņas modernās bibliotēkas, kas strādā ar visjaunākajām informācijas tehnoloģijām.

Latvijas Pasts jūlija beigās svinīgos apstākļos apzīmogoja izcilā latviešu komponista Jāzepa Vītola 150. dzimšanas dienai veltītu aploksnī. Tā izdota 1000 eksemplāros. Aploksnī var nopirkt kopā ar pastmarku - Jāzeps Vītols un viņa skolnieki, kas izdota 2012. gadā. J. Vītola (1863 - 1948) purā ir 100 solo dziesmu, 100 koŗa dziesmu („Gaismas pils”, „Beverīnas dziedonis”) un 300 tautasdziesmu apdares.

Saukas pagastā, komponista Arvīda Žilinska dzimtajās mājās „Lejas Arendzāni”, notika grāmatas „Arvīds Žilinskis. Melnkaķītis baltķepītis. Dziesmas bērniem balsij ar klavierēm” atvēršana. Par komponista dzīvi un daiļradi atmiņās dalījās viņa dēls Valts Žilinskis, bet mūzikas priekšnesumus bija sagatavojuši Arvīda Žilinska Jēkabpils Mūzikas skolas audzēkņi. Taā bija ieskaŗa A. Žilinska 110. dzimšanas dienai, ko svinēs 2015. gada 31. martā.

Rēzeknē 2. – 4. augustā svinēja Pilsētas svētkus „Dzīve kā kino...”, jo tie savijās kopā ar Starptautisko Baltijas jūras reģiona valstu īsfilmu festivālu OPEN PLACE. Notika arī Starptautisks laikmetīgās mākslas un mūzikas festivāls SEVEN HILLS FEST, pulcējot dalībniekus no Gruzijas, Itālijas, Beļģijas, Grieķijas, Krievijas, Čehijas, Spānijas un Vācijas. Savukārt Rēzeknes pilskalnā bija iespējams izbaudīt viduslaiku noskaŗas, - Latvijas, Lietuvas, Krievijas un Baltkrievijas vēstures rekonstrukcijas klubi demonstrēja viduslaiku karotāju cīņas un ieroŗus.

Apgāda „Neputns” serijā Mākslas pieminekļi Latvijā iznākusi Dr. art. Rūtas Kaminskas un Anitas Bisteres grāmata „Sakrālās arhitektūras un mākslas mantojums vēsturiskajā Preiļu rajonā”. Grāmatā aplūkoti 28 dievnamī - Aglonas Vissvētākās Jaunavas Marijas Debesis uzņemšanas Romas katoļu Bazilika, Bērzgales Dieva apredzības Romas katoļu baznīca, Kostigovas (Kostigu) vecticībnieku kopienas lūgšanu nams un citas sakrālās arhitektūras celtnes un daudzveidīgie sakrālās mākslas paraugi.

Līgatnē 10. augustā notiks 2. Latvijas Papīra svētki, kurū laikā varēs apmeklēt arī valsts papīrrūpniecības leģendu - Līgatnes papīrfabriku, kur papīru raŗo jau gandrīz 200 gadus. Līgatnes Kultūras namā atklās izstādi „Papīrs ar 9 dzīvībām”, kurā būs sakopotī raŗotā papīra paraugi no papīrfabrikas archīva, kā arī no privātajām kolekcijām.

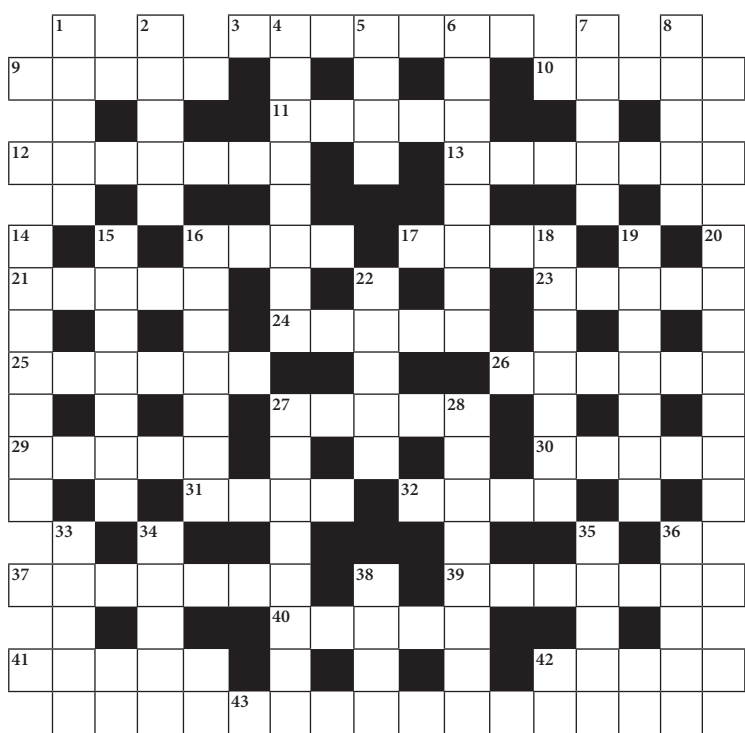
Krāslavas novada četrus ezerus ielaisti 13 000 līdaku mazulī: Krāslavas pagasta Zirga ezerā - 3000, Indras pagasta Gaŗrajā ezerā - 5000, Baltajā ezerā - 3000, bet Robeŗnieku pagasta Lielajā Gusena ezerā - 2000 līdaciņu. Darbs veikts novada domes sadarbībā ar zivju audzētavu SIA „Rūja”. Kopējās izmaksas ir Ls 2999, kur 90% financēja Zivju fonds, bet pārējo sedza no novada budŗeta.

Sēlijas virsmeŗniecības objektos Zalves pagastā un Mentā atjaunoti divi meŗu ugunsdroŗības novērošanas torņi 34 – 36,6 m augstumā. Ierīkotas mūsdienīgas informācijas tehnoloģijas iekārtas.

Īsziņas sagatavojusi Valija Berkina

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Sastādījuŗi Daiga un Ilmārs Kalni (ASV)

Līmeniski. 3. Hortenziju dzimtas krūms ar baltiem, smarŗīgiem ziediem. 9. Auklēt, kopt. 10. Kājceliņi. 11. Likts, lai dodas. 12. Slikta slāva. 13. Pils Rundāles novadā. 16. Neliels tās trauks ar vāku. 17. Mākslas darba pirmuzmetums. 21. Viegls audums, ko lieto medicīnā. 23. Saldūdens zivs. 24. Iztērēt (naudu); publicēt (grāmatu). 25. Sievietes vārds (okt.).

26. Sievietes vārds (janv.). 27. Greznumlietas. 29. Dziļā priekā izjūta. 30. Upe Kurzemē. 31. Žogs. 32. Svinīga rakstura dzejoļi. 37. Debesspuse. 39. Īsa piebilde. 40. Portatīvs ģeodēzijas instruments. 41. Tāds, kam žēl (ko) tērēt. 42. Pēc nopļauŗanas ataugusi zāle. 43. Kaŗepju dzimtas augi.

Stateniski. 1. Ģeometriski ķermeņi. 2. Angļu gaŗuma mērvie-

nība. 4. Mākslinieku grupas. 5. Termins ŷacha spēlē. 6. Noskriet, nodzīt; notriekt. 7. Karpu dzimtas saldūdens zivs. 8. Zvaigzne, ap kurū riņķo Zeme. 14. Netikumīgs. 15. Kēniņdēls. 16. Ēkas, būves. 18. Sēras, melancholiŗa. 19. Bruņotie spēki. 20. Kamanas. 22. ŷūŗanas piederums. 27. Nākamība. 28. Savstarpēja sagŗuŗšanās. 33. Par naudu iegūt savā īpaŗumā. 34. Sena ŷķidruma mērvienība. 35. Dzelzceļa pietura Gulbenes novadā. 36. Mācību iestāde. 38. Mazs zīdītāju dzimtas grauzējs.

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 29) atrisinājumus

Līmeniski. 7. Korvetes. 8. Apollons. 10. Krēta. 11. Sakas. 12. Diletants. 16. Pārdot. 19. Skālas. 20. Krāsnis. 21. Kaŗot. 22. Lāpas. 23. Uŗava. 24. Etīde. 25. Atkal. 28. Traps. 30. Etalons. 31. Skauti. 32. Ūnijas. 36. Periskops. 40. Kilda. 41. Peles. 42. Sentence. 43. Tuksneŗi.

Stateniski. 1. Krits. 2. Stiķis. 3. Esene. 4. Ganga. 5. Torīts. 6. Kojas. 7. Karavāna. 9. Sjangana. 13. Talsi. 14. Postulāts. 15. Skeletons. 17. Kravate. 18. Piltene. 26. Tekeŗrijs. 27. Plāns. 29. Pravieŗi. 33. Verona. 34. Optika. 35. Ūdens. 37. Indes. 38. Korts. 39. Tezes.

SPORTS SPORTS SPORTS

Aleksandram Samoilovam/Jānim Šmēdiņam Eiropas sudrabs!

Austrijā, Klagenfurtē, Eiropas meistarsacīkstēs **plūdmales volejbolā** piedalījās arī divi dueti no Latvijas. Turnīra sākumā viņiem bija jātiekas savstarpējā spēlē. Grupas spēlē ar augsto pirmo numuru izliktie Aleksandrs Samoilovs/Jānis Šmēdiņš ar 2:1 (22:20, 18:21, 15:8) 53 minūtes ilgā cīņā pārspēja Ruslanu Sorokinu un Tomu Šmēdiņu, kuŗi bija izlikti ar 16. numuru.

Turpinājumā lieliski veicās Samoilovam ar Jāni Šmēdiņu. Apakšgrupā trijās spēlēs viņi ar divām uzvarām izcīnīja pirmo vietu un nodrošināja automatisku vietu izslēgšanas spēļu otrā kārtā jeb astotdaļfinālā. Pēc tam Latvijas duets ar vienādu rezultātu 2:0 (28:26, 21:14) pārspēja Nīderlandes pāri un norvēģu volejbolistus - (21:15, 21:13), bet ar 2:1 (15:21, 21:13, 15:8) – poļus, iekļūstot finālā.

Izšķirīgajā sacensībā par zelta medaļu veiksmīgi bija spāņi Errera un Gavira – 2:0 (21:19, 21:17), atstājot mums sudraba godalgas.

Vērtējot Eiropas meistarsacīkšu spēles, Samoilovs pateicās *faniem*, kuŗi Klagenfurtē bija radījuši lielisku, unikālu atmosfāru. "Vislielākos aplausus ir pelnījis mans pārinieks Jānis Šmēdiņš, jo viņš ir labākais plūdmales volejbolists pasaulē. Līdz šim viņš starptautiskos turnīros ir ticis pie sešām medaļām un ir labākais pārinieks, kādu vien var vēlēties," sacīja Aleksandrs.

Abiem Eiropas sudraba medaļu laureātiem iepriekšējos turnīros iegūta iespaidīga godalgu kolekcija. Samoilovs 2004. gadā kļuva par Eiropas čempionu U-20 vecuma grupā, 2005. gadā viņš izcīnīja zelta medaļas Eiropas U-23 un pasaules U-21 meistarsacīkstēs. Gadu vēlāk tika bronza Eiropas U-23 meistarsacīkstēs. Jānis Šmēdiņš izcīnīja otro vietu 2002. gada Eiropas U-18 meistarsacīkstēs, trešo vietu 2004. gada pasaules U-18 meistarsacīkstēs un pirmo vietu 2005. gada Eiropas U-20 meistarsacīkstēs.

Sorokins/Toms Šmēdiņš kvalifikācijas turnīrā piedzīvoja trīs zaudējumus un neiekļuva sacen-

sību otrā kārtā. Viņi meistarsacīkstes beidza ar dalītu 25. vietu.

Aizairējās līdz sudrabam

Latvijas kanoe airētājs **Dagnis Iljins** Kanadā pasaules U-23 meistarsacīkstēs izcīnīja sudraba godalgu 1000 m distancē. A finālā Iljins distanci veica trīs minūtēs un 57,13 sekundēs un no uzvarētāja baltkrieva Maksima Pjatrova atpalika 1,75 sekundes.

Dagnis Iljins distancē

Smaļlošanas divnieks Andrejs Kostenko un Juris Apters 1000 m B finālā starp deviņiem dalībniekiem ierindojās devītajā vietā, kas kopējā meistarsacīkšu ieskaitē deva 18. vietu.

Miķelis Ežmalis A finālā 200 m distancē. pusfināla braucienā ierindojās ceturtajā vietā, finišējot pēc 43,479 sekundēm. Pie vietas A finālā tika trīs ātrākie, bet Miķelis trešās vietas ieguvējam zaudēja tikai 0,108 sekundes. Ežmalis B finālā izcīnīja 10. vietu.

Dmitrija Jurkeviča rekords

Latvijas skrējējs **Dmitrijs Jurkevičs** starptautiskās sacensībās Somijā 3000 metru skrējienā izcīnīja piemo vietu un sasniedza jaunu valsts rekordu -7:52,05.

Dmitrijs laboja sev piederošo valsts rekordu, kas līdz šim bija

Dmitrijs Jurkevičs

septiņas minūtes un 54,83 sekundes. Tas tika sasniegts gandrīz pirms gada Rīgā.

Gvadelupas velobraucienā

Latvijas riteņbraucējs **Jānis Dakteris** no Luksemburgas vienības *Differdange-Losch* kļuva par Francijai piederošās salas Gvadelupas daudzdienu velobrauciena pirmā posma uzvarētāju.

Sportists distanci veica trīs stundās 52 minūtēs un 23 sekundēs, finišā apsteidzot citu latvieti Tomu Skujiņu no *Rietumu-*

Delfin vienības.

Pirmajā posmā 10. vietā ierindojās cits *Rietumu-Delfin* komandas pārstāvis Andris Smirnovs, kas Dakterim un Skujiņam zaudēja 29 sekundes. No pārijiem *Rietumu-Delfin* vienības braucējiem Kristis Neilands pirmo posmu beidza 25., Armands Bēcis - 68. vietā.

Ielu vingrošana

Rīgā risinājās pasaules meistarsacīkstes samērā jaunā, bet atraktīvā sporta veidā - ielu vingrošanā, kuŗā piedalījās Latvijas un pasaules spēcīgākie vingrotāji no 35 valstīm.

Ši bija pēdējā iespēja labākos ielu vingrotājus redzēt Rīgā, jo organizēt šā arvien lielāku popularitāti iegūstošā sporta veida pasaules meistarsacīkstes nu vēlas vairāk nekā 20 citas valstis, bet Latvija šo turnīru rīkoja jau trešo gadu pēc kārtas.

Latviju šajās pasaules meistarsacīkstēs pārstāvēja divi dalībnieki, kuŗi tika atlasīti Latvijas ielu vingrošanas meistarsacīkstēs, - valmierietis Dāvids Lazarevs un jūrmalnieks Gustavs Gedrovics. Viņi iekļuva starp 15 labākajiem vingrotājiem, kuŗi startēja fināl-sacensībās. Uzvarēja lietuvietis Andžejs Žilo. Gedrovicam tika skatītāju simpatiju balva.

Labāko desmitniekā tikai Bertuks

Kolumbijā risinājās pasaules sporta spēles. Orientēšanās sacen-

sībās augsto sesto vietu vidējā distancē izcīnīja Latvijas meistarsacīkstes dalībnieks **Edgars Bertuks**. Viņš distanci veica 35 minūtēs un 54,9 sekundēs, uzvarētājam Matiasam Kiburcam no Šveices zaudējot vienu minūti un 50 sekundes. Mārtiņš Sirmāis finišēja 27. vietā (37 finišējušo dalībnieku konkurencē), Kalvis Michailovs kļūdījās kontrolpunktos, tāpēc viņam sacensības nācās beigt priekšlaicīgi.

Dāmu konkurencē labākā no Latvijas sportistēm bija Aija Skrastiņa (*attēlā*), kas finišā sasniedza 17. rezultātu, uzvarētājai somietei Minnai-Mari Kaupi zaudējot piecas minūtes un 39,9 sekundes. Uzreiz aiz Skrastiņas finišēja Inga Dambe.

Iepriekš sprinta distancē visaugstāk starp Latvijas sportistiem bija Aija Skrastiņa, kura ieņēma 14. vietu, no uzvarētājas zvied-

rietes Annikas Bilstāmas atpaliekot vienu minūti un 46,1 sekundi. Inga Dambe ieņēma 22. pozīciju 38 dalībnieču konkurencē.

Kungu konkurencē par uzvarētāju tika kronēts Matias Kiburcs no Šveices, bet labākais no latviešiem bija pasaules meistarsacīkšu bronzas medaļnieks Edgars Bertuks, kas finišā sasniedza 17. labāko rezultātu un no pirmās vietas īpašnieka atpalika vienu minūti un 10,9 sekundes. Kalvis Michailovs ierindojās 19., Mārtiņš Sirmāis - 21. vietā (finišēja 36 dalībnieki).

Valdības finansējums sportam

Valdība nolēmusi piešķirt vairāk par 400 tūkstošiem latu Izglītības un zinātnes ministrijai, lai segtu izdevumus, gatavojoties 2014. gada Soču un 2016. gada Riodežaneiro Olimpiskajām spēlēm, daudzdienu velobraucienam *Baltijas ceļš 2013* un pasaules senioru dambretes meistarsacīkstēm. Lielākā daļa no šīs summas nepieciešama Latvijas Olimpiskajai vienībai (LOV). Gandrīz 200 000 latu tiks pārskaitīti Latvijas Hokeja federācijai, lai fināncētu Latvijas hokeja izlases sagatavošanos dalībai Soču olimpiādā.

Ziņas sagatavojis **P. Karlsons**

Mūžībā aizsaukts mūsu lielais brālis Aģis

ALGERDS EDUARDS VILKS

Dzimis Rīgā 1939. gada 21. aprīlī,
miris Hamiltonā, Kanadā, 2013. gada 16. jūlijā

„Bet nāves jau nav...”

Milestībā
meita **Baiba,**

Arta, Dagne, Askolds, Māra, Ēriks un Vijolite ar savējiem

MATISS KUKAINIS

ADVOKĀTS AR TIESĪBĀM
ASV UN LATVIJĀ.

- Mantošana.
- Īpašuma pirkšana un pārdošana.
- Meža apsaimniekošana un pārdošana.

Valņu iela 3, Rīga, LV-1050
matiss@sk-legal.com
+371 28390346

PAZIŅOJUMI

ANGLIJA
MANČESTERAS DRAUDZE, māc. G. Putce

Voringtonā, WAI IXG, Market Gate, Holy Trinity Church, svētdien, **25. augustā**, plkst. 20 dievkalpojums ar dievgaldū.

Mančesterā, Stretford, M32 8FE, Martin-Luther-Kirche, 9 Park Road, svētdien, **1. septembrī**, plkst.13.30 Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldū.

VĀCIJA
Frankfurtē, senā Emmaus baznīcā, Alt Eschersheim 22, 60433 Frankfurt, svētdien, **8. septembrī**, plkst. 13 paredzēts dievkalpojums.

Archib. Elmārs E. Rozītis. Sekos draudzes pēcpusdiena ar tējas galdu draudzes namā. Iepretim S-Bahn stacijai Frankfurt/Eschersheim un tuvu U1, 2, 3 un 8 pieturai Weisser Stein.

Štutgartē/Bad Kanstatē, Luterā baznīcā, Martin-Luther-Str. 54, svētdien, **15. septembrī**, plkst. 10 paredzēts dievkalpojums vācu valodā ar archib. E. Roziša, Intas Vigantes, Virtembergas biskapa Dr. F.O. Juli u.c. piedalīšanos, pieminot 40 gadus Eiropas dažādo evaņģēlisko baznīcu kopībai.

Vircburgā, Deutschhauskirche, Am Schottenanger 2, sestdien,

28. septembrī, plkst. 13.30 būs Pļaujas svētku dievkalpojums. Archib. Elmārs E. Rozītis. Sekos kafijas galds draudzes telpās un paralēli tam bērnu nodarbības.

Ludvigshāfenā, Svētā Ludviķa baznīcā, St. Ludwig, Bismarck un Wredestrasse krustojumā, svētdien, **22. septembrī**, plkst. 15 paredzēts dievkalpojums ar Nīla Folveilera kristībām. Kalpos draudzes mācītājs archibīskaps Elmārs

Ernsts Rozītis. Pēc dievkalpojuma azāids ar groziņiem draudzes telpās.

ZVIEDRIJA

Gēteborgas Latviešu Pensionāru biedrības tikšanās notiks **31. augustā** plkst. 13 "Folkpartiet" telpās NEDRE KVARNBERGS-GĀTAN 7 (atrodas "Vāstra Nordstan"), Gēteborgā.

Jauni biedri laipni gaidīti! Valde.